

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

DIENOJE kada pasklido žinios apie Amerikos, Anglijos ir Kanados kareivių išlipimą Prancūzijos krantuose Associated Press paskelbė per švedijos radio girdėtą Lietuvos išlaisvinimo Komiteto pranešimą apie Gen. Plechavičiaus vadovaujamą sukilimą prieš Vokiečius Lietuvoje. Tokiu būdu, Lietuviai pridėjo savo dalį prie antro fronto.

Tas sukilimas bus jaudinanti žinia Amerikos Lietuviams, nes parodo mūsų brolių Lietuvoje tvirtą pasiryžimą niekam nevergauti. Jie sukiolo prieš bolševikus okupantus. Jie sukiolo prieš okupantus nazius. Jie sukiolo prieš kiekvieną okupantą kuris sieks jų laisvę atimti. Antras frontas atidarytas — ir Lietuviai jo dalyviai!

IS LONDONO praneša Lietuvos laisvei naudingas minčių posukis. New York'e einais katalikų žurnalas The Commonweal deda savo bendradarbio pranešimą iš Anglijos, kur sakoma: "Anglų kairiojo sparno spaudoj pastebima žymus nuotaikos link Rusijos posukis. Balsas tebėra draugingas, bet griežtai keliama mažų tautų teisių ir laisvės klausimas, ypačiai teisė, jei jos to nori, sukurti federuotą Europą."

Rusija, kaip žinoma, kai kurioms mažoms tautoms (Lietuviams) nepripažįsta teisių ir laisvės. Antra, ji nenori mažų tautų federacijos. Tokiu būdu, Anglijos kairiasparnės spaudos posukis reikia sveikinti. Aklo pritarimo vieton stoji šaltesnis kritikos balsas, kurį Maskvos vienašalis budas visus klausimus spręsti, matyti, pagimdė ir ateityje labiau pakurstys.

Anglų ir Amerikonų visuomenės ir spaudos balsas turės įtakos pokarinį pasaulį organizuojant. Mokėjime tą balsą mūsų teisėtai reikalavimais informuoti.

AMERIKOS Lenkų didžiulį didžiulis seimas Buffalo mieste įsidėmėtinamas Amerikos Lietuviams. Jo eiga mūsų vadamams studijuotina, nes ten kryžiuosiai ir susidūrė du stiprus kiekvienos ateivingos tautos Amerikoje jausmai: noras būti gerais Amerikos piliečiais ir noras padėti savo senajai Tėvynei.

Amerikos visuomenė (kaip, pav. New York Times) įspėjo Amerikos Lenkus nepamiršti kad jie ne Lenkijos bet Amerikos piliečiai, kuriems svarbiausia privalėtų rūpėti ne Amerikos visuomenės skaldymas, bet vienijimas pergalei. Panašų įspėjimą padarė ir Katalikų Bažnyčios organas, Jeziuitų redaguojamas žurnalas America (Geg. 27). Lenkai, sako, privalo vengti žygių kurie išrodytų it noras Ameriką ir Katalikų Bažnyčią pavartoti Lenkijos naudai.

Tokiu būdu, nežiurint žinomo Lenkų karštagalvumo, susirinkę 3,174 delegatų atsisakė tarti Amerikos politikai krintingą ar reikalaujantį žodį, bet pasitenkino memorialu Prezidentui Rooseveltui, pareikšdami pritarimo jau viešai pareikštiems Amerikos politikos principams, pasitikint kad tie principai bus įkūnyti ir įkūnijimas jų išeis Lenkijos naudai.

AMERIKOS Lietuvų Taryba pasveikino Amerikos Lenkų seimą. Amerikos piliečiams

Only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 25

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO BIRŽELIO-JUNE 16, 1944

(29-ti metai :: 29th year)

Lietuvės Kareivių Motinos Veš Prezidentui Rooseveltui Įteikti Surinktus Parašus

ATKAKLIAUSI MUŠIAI

Vokiečiai Atsiėmė Montebourg

Birž. 15 pranešimai iš invazijos fronto sako jog abiem galais Alijantų linijos Normandijoje eina atkakliausi mušiai, naziams nuolat puolant su naujomis atgabentomis įiegomis.

Tilly-Caen fronte Britai ir Kanadiečiai atlaikė, bet Amerikos įiegos turėjo apieiti naujai užimtą miestelį Montebourg.

Alijantai įsiveržė apie 100 mylių ilgio plotu ir per pirmas invazijos dienas žymiai pasivarė pirmyn, išstatydami pavoju svarbią uostą Cherbourg, kurį Vokiečiai griežtai ginti. Vokiečiai suvarė apie keturias smarkiai ginkluotas divizijas.

Cherburgo pusiausio gynyvą vadovauja Maršalas Rommel, kuris buvo sumuštas Afrikoje.

Alijantų oro įiegos atlieka žymią dalį kariavimų, tukstantiais užpuolant Vokiečių valdomas sritis.

Prancūzijos gyventojai vietomis pradėjo sukilimą prieš okupantus ir atlieka sabotažo darbus, kenkdamie Vokiečių veiksmams. Bet ne visi Prancūzai pasitiko Alijantus su džiugumu — pasitaiko kaip kur gyven-tojai į juos šaudo.

ITALIJOJE, Amerikiečiai užėmė Montefiascone ir Orbetello, svarbi Vokiečių atsparos punktą. Ten paimta daug Vokiečių maisto, manoma kad ten buvo svarbiausias prieš maisto sandėlis.

KONGRESE priimtas kareivių pagalbos bilius ir perduotas Prez. Rooseveltui užtikrinti. Kareiviams bus duodama bedarbės atlyginimas po \$20 savaitėje per 52 savaites, ir kitokios paramos: mokslui tęsti ir šiaip reikalsms.

priderėjo ir kitus Amerikos piliečius sveikinti, jei abejidirba Amerikos pergalei. Bet butų gerai jei Taryba savo tingius ir senus kaulus pajudintų pasimokyti iš Lenkų sudaryti vieningo darbo sąjudį, kurio pageidavo New Yorko seimas ir nori šimtai Amerikos Lietuvų draugijų ir kuopų.

Amerikos Lenkai nesiskirstė savųjų į nesamus "fašistus", bet sujungė visus (ir tautininkus) už nepriklausomą Lenkiją stojančius Lenkus. O mūsų Tarybininkai dar nei į LVS laišką neatsakė, nors praėjo jau metas laiko!

Kita tarybininkų keistenybė: jie siuntė sveikinimo laišką Lenkų seimui į Buffalo, bet visiškai ignoravo Lietuvai Vaduoti Sąjungos seimą Chicagoje, nors ši organizacija dirba už Lietuvos išlaisvinimą.

SKUBĖKITE RINKTI MILIJONĄ PARŠŲ ANT PETICIJOS

Organizuokit Kolonijose Motinas Galinčias Važiuoti į Washingtoną, kurios Išleido Daugiausia Sunų Kariauti už Tautų Laisvę

CHICAGO, ILL. — Lietuvai Vaduoti Sąjungos metinis seimas Birželio 19 d. padarė sekantį didelį svarbos nutarimą:

Peticijas Prezidentui Rooseveltui, su parašais visų Amerikos piliečių, Lietuvų ir kitataučių, į Washingtoną nuveš ir įteiks Amerikos Lietuvų Kareivių Motinos, surinktos iš įvairių didelių ir mažų kolonijų ir iš farmų, kurios tik turi išleidusios Amerikos kariuomenės tris, keturis, penkis ar daugiau sunų ir dukterų. Svarbiausia tai kad peticijos įteikime dalyvautų tos Lietuvos motinos kurios turi didžiausį skaičių vaikų kariuomenės eilėse, ginančių šią šalį, pasaulio taiką ir mažų tautų laisvę.

Neužilgo bus nustatytas Parašų rinkimo baigimo laikas ir diena Lietuvų Kareivių Motinų delegacijai į Washingtoną važiuoti.

LVS seimas išrinko Lietuvų Kareivių Motinų komisiją Peticijos vežimo vadovavimui: Ona Biežienė, pirmininkė, iš Chicago; Stefanija Čiurlionytė Douvan, iš Detroit, Mich.; ir Hypatija Yčienė-Ziurienė, iš Cleveland. Jos pačios turi savo sunus kariuomenėje, ir jos vadovaus Lietuvos Kareivių Motinas kelionėje pas Prezidentą Rooseveltą.

Kiekviena kolonija gali rasti po 2 ar daugiau tokių Lietuvų motinų kurios turi po 3, 4, 5 sunus tarnyboje. Jų suorganizavimą prašoma paimti SLA, ar TMD kuopa, ar draugiją, klubas ar choras ir pasirūpinti sukelti budus jų kelionei į Washingtoną apmokėti, kiekviena kolonija už savo delegates.

Tokias motinas savo kolonijoje surašant, praneškite tuojau adresu:

Mrs. Ona Biežis, 3241 W. 66th Place, Chicago, Ill.

Kuri dar neturint peticijų blankų, rašykite tuojau į Peticijų Komisijos pirmininką:

W. F. LAUKAITIS, 110 E. Lexington Street, Baltimore, Md. L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

TAI TIK PRADŽIA, SAKO GEN. EISENHOWER

Gen. Eisenhower, invazijos vyriausias vadas, praneša jog dabar atliktas įsiveržimas Prancūzijoje yra tik pradžia. Alijantų įiegos bus gabenamos į Vokiečių valdomas sritis visais kitais frontais iki naziai bus nugalėti. Didžiausia kliūtis tapo nugalėti, pralaužiant pirmutinę sieną Vokiečių Europos tvirtovės.

STALINAS TIKRAI ATKURS LENKIJĄ SAVO KURPALIU

Gryžęs Chicagon Prof. O. Lange, kitas Lenkas kuris lankėsi Maskvoje pas Staliną, ir jis tikrina jogei Stalinas "labai aiškiai prižadėjo Lenkijai nepriklausomybę". Lange tvirtina jog Stalinas jau paruošė Lenkijos mokykloms savo "saule" apšviestas knygas, ir ginkluoja apie milijoną Lenkų armijos. Tos armijos užteks paimti ir Lietuvą, jeigu tik nebus kas jos sustabdyti. Visi tie planai "laisvai" Lenkijai gamina mi Maskvoje.

RUSAI PASIRYŽO UŽIMTI SUOMIJĄ

Antrą frontą vakaruose atidarius, bolševikai nesiima kariauti toliau Vokietis, lyg duodami progą Vokiečiams laikytis prieš Alijantus įsiveržusius vakaruose. Bolševikai naudojasi proga vėl pulti silpnuosius: jie pradėjo veržtis Suomijoje ir, kaip praneša iš Londono, Sovietai tikisi Suomiją nugalėti iki Birželio pabaigai. Suomiai atkakliai kovoja.

Latvijos fronte, bolševikai staiga puolė Novosokolniką, bet Vokiečiai smarkiai atsikovė.

Smarkus susikirtimas ištiko ir prie Iasi, Rumanijoje, be žymių pasekmių.

PACIFIKE, U. S. lakunai atliko atakus Japonų valdomų salų apie 1,500 mylių atstumu nuo pačios Japonijos, taigi palengva arčiau ir arčiau neša pražūtį priešams.

Šiomis dienomis nuskandino 16 Japonų laivų, tarp jų 4 karo laivus. Sugadinta 16 kitų jų laivų. Sunaikino apie 150 lėktuvų. Pasauliškai Amerikiečių nuostoliai buvo 15 lėktuvų ir 15 laivų.

Jie Ives Tvarką Išlaisvintose Šalyse

Šie vyrai yra civilinių reikalų grupėje, Britai ir Amerikiečiai, kurie seka paskui invazijos armiją. Jų užduotis yra atstatyti laisvas valdžias atvaduose šalyse ir tiesioginiai valdyti Vokietiją. Viršuje kairėje yra Maj. John C. Diggs, viešų darbų vadas; viršuje dešinėje, Capt. Allan Westervelt, susisiekimo vadas; apačioje kairėje, Maj. Benjamin Scheinman, legalis žinovas; apačioje kairėje, Lieut. Stephen Ware, legalis žinovas. Jie yra buvę atsakomingsose vietose prieš patekima kariuomenėn, ir dabar specialiai ruošiami pareigoms Britanijoje.

DE GAULLE NORI DIKTATORYSTES

Alijantams įsiveržus vaduoti Prancūziją, Prancūzijos Vadavimo Komiteto pirmininkas Gen. De Gaulle daro Alijantams visokių trukdymų. Jis neleidžia savo kariams vykti į Prancūziją invazijos metu. Alijantų vadovybė nesutiko ir jį patį leisti vykti Prancūzijoje pirmomis dienomis.

Vėliau tik, Birželio 14, jis aplankė savo tėvynę pirmą kartą po keturių metų.

Gen. De Gaulle nesitenkina būti Prancūzijos Vadavimo komiteto vadu, jis reikalauja kad Alijantai jį jau dabar pripažintų diktatoriumi visos išlaisvintos šalies, kurią Alijantai savo pastangomis ir krauju iš Vokiečių pradėjo atkariauti. Pačiu kritiškiausiu metu, kada Alijantai kovoją už gyvybę ir dar nežino kokios išdavos bus ir kaip greitai Prancūzija bus išlaisvinta, jis ne tik nesirūpina gelbėti, o trukdo Alijantams kariauti, tačiau reikalauja būti pripažintas vyriausiu valdytoju.

SUOMIJA ir šį Birželio 15 d. sumokėjo Amerikai savo pirmojo karo paskolos dalį, kaip nuolat mokėjo iksiole, nežiurint Amerikos užsispyrimo spausti ir versti Suomiją nusilenkti sovietams.

ŠVEDIJA pasiryžo saugoti savo neutralumą nuo bent kurios kariaujančios valstybės: vakarų vandenius visus užminavo kad nesinaudotų Vokiečiai ar Alijantai švedijos pakraščiais savo karo tikslams.

Nazių Nugalėjimas Pasukubins Apsidirbti ir su Japonais

Prez. Roosevelt kalbėdamas į šalį per radio Penkto Karo Paskolos vajuos pradžioje, pareiškė, Vokiečių nugalėjimas pagreitins Japonų sumušimą.

Prezidentas pasakė: "Iš priešų atžvilgio mes atsiėmėm kas išrodė negalima: mes perlauzėm manytą nepereinamą sieną Šiaurinėje Prancūzijoje. Mes įsitiprinom ten ir esam gavę atlaikyti visus priešų puolimus ir juos nugalėti."

Pirmutiniai U. S. kariai žuvę dabartinėje invazijoje Prancūzijoje, pervežti į Angliją ir ten palaidoti.

Mažiausias Amerikos kareivis Pacifice, Pvt. Clark, 19 m., iš Sanford, Mo., parodo kad ir jis gali atlikti pilną vyro darbą. Jis yra lygiai 5 pėdų aukščio.

DIRVA (THE FIELD)
Published every Friday in Cleveland by the
LITHUANIAN WEEKLY
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$2.50
Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Detroit, Mich. — Birželio 12 sustreikavo Graham-Paige Motors Corp. darbininkų, sulaikydami tankų produkciją. Streikas kilo tarp 3,000 kitų darbininkų kai sustreikavo 30 draiverių ir jų padėjėjų, už tai kad kompanija norėjo su-disciplinuoti tulus draiverius, CIO narius.

Chicago. — Vidurinių valstijų trokų draiveriai, kurie sudaro apie 40,000 skaičių, nutarė streikuoti, kaip skelbia jų unijos viršininkai. Jie apima 12 valstijų. Streikuoti pasiryžo įvedimui naujų algų.

Plieno gamyba iki šiol dar nepajuto Europos invazijos efekto, kaip praneša plieno industrijos žurnalas. Pastaru laiku plieno darbai nupuolė iki 90 nuoš. normalio ir taip laikosi.

Tikima prasidės didesni plieno pareikalavimai invazijai įsisiubavus. Dabar gi, turint visko prigaminta palyginamai daug, dar neprireikė daugiau plieno kitiems karo pabuklams gaminti.

137 užmušta. Hawaii salose, Pearl Harbo karo laivyno stotyje, ištiko du labai smarkūs sprogimai karo amunicijos bėgyje pastaro mėnesio, kame užmušta ir dingę 137 vyrai, kaip praneša Pacifiko karo laivyno vadovybė.

Vienas sprogimas ištiko Gegužės 21, antras Birželio 11. Sprogimų priežastis nenustatyta. Sprogimai ištiko laike amunicijos iškrovimo.

Sužeista apie 380 darbininkų ir kareivių.

Po karo, kaip Senato tyrinėjimų komisija skelbia, Amerikoje reikalinga bus dar 10 milijonų darbų aprūpinimui pragyvenimu visų šalies darbininkų. Jei du ar trys milijonai vyrų ir bus laikoma kariuomenėje, vistiek reikės darbų del apie 55 milijonų darbininkų. Prieš šį karą aukščiausias dirbančiųjų skaičius buvo 46 milijonai.

Dabartiniu laiku dirba pragyvenimui apie 50 milijonų darbininkų, su virš-laikiu darbo jie sudaro 55 milijonų darbininkų darbo laiką.

Po karo, keli milijonai darbininkų grys į mokyklas arba mes dirbė, bet jų vietas turės užimti gryžę iš kariuomenės vyrai ir moterys.

Popiežius dėkojo už palikimą Romos neišgriautos ir ragina kariautojus palikti kitus miestus sveikus, kurie dar neišgriauti.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIA

Žingeidus Nuotikis iš Praeities

Kaip gaila kad tankiai apie mus žino kiti, o mes apie save ir savuosius ne. Dalykas ve kame: Sekmadienį, Gegužės 28, man teko skaityti kokių 18 metų senumo iškarpą iš vietinio Angliško dienraščio, Philadelphia Record, toje iškarpėje telpa atvaizdas Lietuvaltės, ir rašoma kad ištikus gaisrui cigarų dirbtuvėje, Mayer Cigar Co., tada buvusioje prie 4-tos gatvės, kada tame gaisre sąlygos taip susidėjo jog ugniagesiai kaip galvas praradę nežinojo ko griebtis išgelbėjimui tos dirbtuvės darbininkų nuo pražuties liepsnose, tada viena mergina, vardu One Birenaitė, savo drąsa ir sumanumu išgelbėjo nuo pražuties net 500 merginų darbininkų. Už tai tos dirbtuvės savininkai davė jai dovanų \$50 ir jos pagarbai suruošė puikų banketą. Bet mūsų Lietuvių spaudoje apie tą įvykį ir tą narsią Lietuvaitę nebuvo paminėta. Ji buvo susipiratus Lietuvaite-patriotė ir daug pasidarbavus Lietuvos labui. Ji yra apdovanota Lietuvos Nepriklausomybės 10 metų Sukakties medaliu.

Dabar ji yra ištekęs už Karolio Kuligovskio ir jie yra tėvai to vietinio pragarsėjusio mažo smuikoriuko, Kapitono Tado Kuligovskio.

Kazys Vidikauskas.

Valstijos Iide Susidarė Didelis Perviršis

HARRISBURG, Pa. — Gale šio fiskalo meto valstijai turės \$105,000,000 perviršių savo ižde — didžiausį valstijos istorijoje.

Kaip dabar taksai eina jeigu ir toliau taip plauks tai po dviejų metų dabartinio gubernatoriaus Martin valdymo iždas turės bent \$150,000,000 perviršių.

Takų įplaukimų padaugėjimas parodo karo delei pakilimą industrijų ir komercinio veiklumo. Kita priežastis yra tai padidėjimas žmonių pirki-mo galios dėl didesnių algų ir padidėjimo darbų.

Kareivių Žmonoms Pagalba

Karas uždėjo valstijai tam tikrą prievolę ir našą. Per pastarus 8 mėnesius Pensylvanijos Sveikatos Departamentas turėjo suteikti kariuomenėn paimtų vyrų žmonoms nemokamą pagalbą ir priežiūrą prie gimdymo. Tokia pagalba suteikta 18,000 gimdančių motinų, kas atsiėjo apie \$1,400,000.

Ši pagalba duodama tikrai žmonom paprastų kareivių kurie gauna mokesčius ne daugiau \$78 mėnesiui. Finansuoja federalė valdžia, bet administruoja tą pagalbą valstija.

Aplikacijų tokiai pagalbai gaunama po 2500 iki 2700 mėnesiui nuo gimdymo laukiančių jaunų kareivių žmonių, kurių skaičius padaugėjo. Valstijos sveikatos direktorius sako pats aukščiausias laipsnis ty aplikacijų dar nepasiektas.

MINERSVILLE, PA.

PIKNIKAS. Sekmadienį, 18 Birželio, SLA 13-ta kuopa turės labai šaunų pikniką Marlin Parke. Tą dieną pripuola Tėvo Diena, pikniko šeiminiškės ruošiasi svečius priimti kuopuikliausia. Šio pikniko pelno dalis skiriama Raudonajam Kryžiui. Visi esat kviečiami atsilankyti į pikniką.

A. J. Banišauskas.

NEWARK, N. J.

IS SLA 245 KUOPOS SUSIRINKIMO

SLA 245 kuopos susirinkime Balandžio 6 d. tapo apkalbėta šie dalykai ir nutarta pasiskelbti SLA organe Tėvynėje visų narių žiniai (bet organe netaipinta):

245-ta kuopa randa kad, kaip buvo ir yra kalbama, jei sumažintų organą Tėvynę arba suretintų jos leidimą, kas labai pakenktų SLA reikalams, kuopa rekomenduoja kad kur yra daugiau negu vienas SLA narys šeimoje, tai šeimai siųsti tik vieną Tėvynės egzempliorių. Nedateklūs Tėvynės išleidimo padengti iš Tautiškų Centų ar kurio kito prieinamo fondo. Toliau kuopa rekomenduoja kad SLA Apšvietos Komisija nebutų renkama iš redaktorių, nes redaktoriai tie komisijoje nepatarnavo tinkamai SLA reikalams, kaip patyrimas parodė.

Kuopa taipgi rekomenduoja kad diduma SLA nuosavybių būtų tuoju parduota, pirmajai progai pasitaikius, o ypač tos kurioms yra reikalingi kokie nors taisyms, nes nuomos yra gana žemos, pataisymas brangus, ir todėl neapsimoka; bet nuosavybės dabar galima parduoti, todėl reikia jas parduoti dabar, su mažesniais nuostoliais ar net su uždabiu.

SLA 245 kuopa apkalbėjo Lietuvai Vaduoti Sąjungos išleisto knygos "Timeless Lithuania" turinį ir LVS prašymą aukos iš SLA Tautiškų Centų Fondo sumoje \$500 tai knygai išleisti. Kadangi SLA Pildomoji Taryba rado reikalo perduoti tą klausimą spresti Apšvietos Komisijai, į kurios kompetenciją neįeina Tautiškų Centų Fondo skirstymas, ir kadangi Apšvietos Komisija aukos davimą atmetė, teisingai nemanoma šios knygos rankraščio, tai 245 kuopa išstudijavus "Timeless Lithuania" turinį atrado kad tai yra nepavaduojamas dokumentas ginti Lietuvos nepriklausomybei Angliškoje kalboje, šiuo metu rekomenduoja kad iš Tautiškų Centų fondo būtų paskirta \$500 nuopirkimui atitinkamo kiekio Timeless Lithuania išdalinti su SLA komplimentais.

SLA 245 kuopa išdiskusavo tipusį Tėvynėje Kovo 31 d., 1944 m., SLA Pildomosios Tarybos protokolo punktą 51, kur sakoma: "Svarstomas SLA atstovų ir Tautos reikalų komisijos narių, dalyvaujančių Amerikos Lietuvių Konferencijoje, išlaidų atlyginimo klausimas; įnešta, paremta ir vienbalsiai nutarta iš tos sumos Tautiškų Centų kurią praeitas seimas paliko Pildomosios Tarybos dispozicijoj tautinei ir Lietuvos reikalais veiklai apmokėti tiems Pildomosios Tarybos nariams Amerikos Lietuvių Konferencijoje dalyvavusiems išlaidas, kurie yra SLA atstovais Amerikos Lietuvių Taryboj ir šioj konferencijoj, ir Tautos Reikalų Komisijos nariams. Tiems Pildomosios Tarybos nariams kurie nebuvo Susivienijimo atstovais konferencijoj ir visiems Pildomosios Tarybos nariams šio Pildomosios Tarybos suvažiavimo išlaidas apmokėti iš Lėšų Fondo".

SLA 245 kuopa mano kad niekas negaliojo legaliai Pild. Tarybos narių nei kitų komisijų atstovauti SLA organizacijos jokioj konferencijoj ar Taryboj, kas yra minima Pild.

Užsirašykite Amerikos "LIETUVIŲ NAUJENAS" Mėnesinis žurnalas, 28 puslapiai, suveikuotas ir daug skelbimų. Kaina metams \$1. Adresas: "Lietuvių Naujienos" 332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

CHICAGO, ILL.

ADV. OLIO RĖMĖJŲ SKAITLINGAI ATSLILANKĖ

Birželio 4 d., įvyko banketas kurį surengė Olis for Judge Komitetas, Dariaus-Girėno salėje. Tikietų buvo išparduota apie šeši šimtai, ir nepaisant karšto oro, į banketą atsilankė apie 500. Tas parodo kad žmonės prijaucia šio komiteto pastangoms išrinkti dar vieną Lietuvį Chicago Teisėju.

Programas užsibaigė greitai, po trumpų kalbų ir vakariėnės. Kalbėtojai buvo: kandidatas į State Attorney ir buvęs Gubernatoriaus Green rinkimų vajuos vedėjas, John Dempsey, kuris ragino remti visais būdais Adv. Antaną Olį rinkimuose į Municipal Court teisėjus.

Po tam kalbėjo Lietuvos Konsulas P. Daužvardis, kuris sakė kad Antanas Olis yra pilnai kvalifikuotas užimti teisėjo vietą ne tik Municipal Teisme bet ir aukštesnėje vietoje.

Adv. J. J. Grish, Valstijos Generalinio Prokuroro padėjėjas, ragino visus prisidėti pinigais išrinkimui dar vieno Lietuvos Teisėjo. Kalbėjo dar kiti svečiai, ir pats kandidatas Adv. Antanas Olis. Jis taip pat nurodė Lietuviams svarbų reikalingumą išrinkti dar vieno Lietuvos Teisėjo, ir pasižadėjo pats dirbti pasiūvesdamas savo laiką ir žadėdamas dėti pinigų kad tik išrinkus dar vieną Lietuvį į Municipal Teismą, nepaisant kas būtų kandidatas.

Po kalbų, dalyviai pradėjo duoti dolarius, penkines, dešimtines, buvo keli po \$50 ir vienas davė \$100. Viso surinkta tą vakarą netoli \$900 aukų Olis for Judge vajui. Pridėjus to banketo pelną ir pirmo susirinkimo aukas, pasidarė Olis rinkimų vajuos reikalams apie \$2000. Graži pradžia, bet toli neužteka, komitetas numato jo išrinkimo vajui reikalinga bus keliolika tukstančių dolarių.

Komitetas prašo pranešti, kurie norėtų prisidėti finansškai prašomi siųsti savo aukas komitetui kasieriiui: Mr. Joseph J. Grish, Olis for Judge Committee, 4631 S. Ashland Ave., Chicago, Illinois.

J. Jakubauskas.

Tarybos protokolo punkte 51.

SLA 245 kuopa rekomenduoja kad SLA kaip pašalpinė nepolitinė organizacija būtų iš ALT atsaukta, kurio nelegališkai buvo kelių neįgaliojų asmenų įtraukta, neatsiklausus SLA narių valios, ypač dėl to kad kad SLA nedalyvauja kitoje tokioje organizacijoje — Lietuvai Vaduoti Sąjungoje, ir rekomenduoja kad būtų su laikytas išmokėjimas lėšų su lyg to viršminėto tarimo.

Už SLA 245 kuopą pasirašo J. V. Valickas.

Štai naujas karo pabūklas — vadinamas "azooka", kuris saudo rakietas. Senato komiteto nariai apžiūrinėję tą pabūklą rado jį tinkamu vartoti kare ir užtvirtino jį išdirbimą. Dešinėje stovi Amerikietis karys apmėgęs Vokišką uniformą, į kurį tuo pabūklą talkomą.

\$250 B. K. Balučiui

Detroitiečiai užima pirmą vietą vietų Lietuvos Atstovybės Londone palaikymu. Dažnai iš čia siunčiamos žymesnės sumos p. B. K. Balučiui. Šia parama tai svarbiai Lietuvos įstaigai rupinasi Dr. J. Jonikaitis, kuris laikas nuo laiko skiria pinigų ir priklaiviai kitus Detroitiečius prisidėti.

Pastaru laiku pasiūsta \$250 ir tą sumą sudarė: Dr. J. Jonikaitis \$100, J. Tamošiūnas \$100, Pr. Kazlauskas \$25, Dr. J. J. Sims \$15 ir J. Kamaraukas \$10.

KONFERENCIJA

Birželio 7 d. Lietuvių salėje įvyko Detroito Lietuvių Organizacijų Centro konferencija, kurioje atlikta pora svarbių reikalų. Viena, tai apsvaistytas ir printas valdybos pagamintas organizacijai statusas. Antra, nutarta dalyvauti Penktos Karo Paskolos vajuje ir išrinkta vajuos vedimui komisija iš trijų ponių: H. Rauby, Stefania C. Douvan, ir M. Petrikienė.

Šios komisijos narės dabar registruoja bonų pardavėjas ir imasi bonų pardavimo. Detroito Lietuviai pirkite karo bonus per DLOC, už tai eis kreditas Detroito Lietuviams.

R. K. VAKARELIS

Gegužės 27 d., Miltono salėje atsibuvo Raudonojo Kryžiaus Lietuvių Moterų Skyriaus vakarėlis ir išėjo labai pasekmingai. Rengėjos ponios Motuzienė, Juodvalkienė, Biutoniė ir Varnienė labai patenkintos savo darbu, nes pelno Raud. Kryžiui padarė virš \$100.

Šios organizacijos simpatizatoriai kurie negalėjo vakarėlyje dalyvauti prisidėjo su aukais: E. Molienė \$2, p. Lygmalis \$2, p. Žirininė \$1, ir Ona Vilkas davė bonką "linksmybės". Ponas Miltonas, salės savininkas, prie baro visus vakarėlio dalyvius pavaišino.

Rengėjos visiems taria didelį ačiū.

D. Reporteris.

APIE LIETUVOS VARGUS Šiomis dienomis The Michigan Catholic idėjo Onos C. Aksonaitienės žinutė apie nazių terorą Lietuvoje, apie uždarymą visų vidurinių, aukštesnių ir aukštųjų mokyklų.

BALTIMORE, MD.

PLĖSIKAVIMAS. Nors dabai eina gerai bet plėšikavimas nesulaikomas. Štai Birželio 3 naktį plėšikai įsilaužė į Uršulės Brokienės užėigą, sugadinami dvi durtis ir išversdami popieras ir rubus; neradę daug pinigų išnešė tik degtinę. Poni Brokienė su šeima kas šeštadienio naktį išvažiuoja į vasarnamį ilsėtis, taigi plėšikams gera proga.

Plėšimai mieste nuolat pasikartoja.

Ant. Kurelaitis.

Lenktynė ant Asilų

Amerikiečiai kariai Italijoje surengė lenktynes ant asilų — čia parodoma lenktynės laimėjęs kareivis Cason.

AM. KATALIKAI VYSKUPAI REMIA LIETUVIŲ ŠALPOS FONDA

Amerikos Katalikai Vyskupai prisituntė Bendram Amerikos Lietuvių Fondui auką \$5,000, ir svarbų laišką, adresuotą fondo pirmininkui, Dr. Kun. J. B. Končiui, kurį išvertė į Lietuviską kalbą, čia talpiname. Laiškas rašytas Gegužės 13 d., 1944:

Mano mielas Dr. Koncius:

Pridedu čekį, Amerikos Episkopato auką, Bendram Lietuvų Šalpos Fondui Amerikoje.

Šiuo mes, Suvienuytų Valstijų Katalikai Vyskupai, reikiame susidomėjimą kenčiančių jūsų žmonių materiale ir dvasine padėtimi Lietuvoje.

Del dviejų priešų okupacijų Lietuvių tauta daug nukentėjo ir net dar, penkių metų bėgyje, ištatyta pavojui, trečiai galingų kaimynų ginkluotai invazijai; del nuolatinių pasikėsinimų ant jos suverenumo, tauta dvasiniai prislėgta, pilnai užsitarnauja mūsų simpatijos ir gailestingumo. Mes turime vilties ir meldžiamės kad jūsų organizacija, visose pagirtose pastangose, pasisektų pajudinti Amerikos visuomenės labdaringas organizacijas ir kad jos nuosirdžiai paremtų Lietuvą ir pagerbtų žmonių tikybinius įsitikinimus.

(Pasirašo)

Edward Mooney
Detroit Arkivyskupas
Episkopato Pašalpos
Komisijos Pirmininkas.

DAYTON, OHIO

MIRĖ LIETUVIS UKININ.

KAS. Po 6 mėnesių pasigimimo Birželio 8 d. mirė Pranas A. Butkus, 63 m. Liko žmona, Antanina, dvi dukterys ir vienas sunus. Iš Lietuvos paėjo šakių apielinės. Jisai gerai pažinojo asmeniškai Dr. Vincą Kudirką.

Gyvendamas Daytono velionis buvo veiklus Lietuviškuose darbuose, ypač meno srityje. Prieš 14 metų įsigijo didoką ukę pašonėje Xenia miesteli; savo ukę pavyzdinčiai vedė. Skaitė Lietuviškus laikraščius iki pat mirties. Lai buna jam amžina ramybė išsėtis Kalvarijos kapinėse, o šeimai liudnoje valandoje užuojauta.

Reikia pastebėti kad pastaru laiku mūsų kolonijoje mirė daug Lietuvių vyrų ir moterų, ir vis dar nesenyvo amžiaus; daugumoje jie buvo geri Lietuviai patriotai.

D. Rep.

MIRIMAI

MIRĖ ISEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

12'300 MIRUSIŲ IŠVIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpančiais mirusių išeivių Lietuvių vardais, mirusių skaičius pasiekė jau 12,300, nuo Vasario m., 1937 metų. Mirimų prašėjimai šiame skyriuje talpinami nemokamai.

VISNIAUSKAS Vincas, 55 m., mirė Bal. 20, Gilberton, Pa. (Suvalkų r.)

ZAJAUSKAS Kostantas (pusamžis, mirė Geg. 7, Chicago. (Šiaulių ap., Skaisgirio p., Vaidminų dv.) Amerikoje išgyveno 38 m.

JONIKIENĖ Ona (Valionaitė) pusamžė, mirė Geg. 8, Chicago. (Šiaulių p., Vinkšnelių k.) Amerikoje išgyveno 34 metus.

RAKAUSKAS Juozas, seno amžiaus, mirė Geg. 9, Chicago. (Tauragės ap.) Amerikoje išgyveno 48 metus.

KIRELEVIČIUS Jonas, mirė Gegužės m., Mahanoy City, Pa.

GRIGAS Mykolas, mirė Geg. 1, Wilkes-Barre, Pa.

VILKELIS Petras, 48 m., mirė Geg. 4, Nanticoke, Pa.

MAZEIKA Mykolas, mirė Geg. 4, Wilkes-Barre, Pa.

GAURONSKIS Ignas, mirė 21 Bal., Athol, Mass.

GAUBIENĖ Domicelė, mirė Bal. 18, Grand Rapids, Mich.

ZEMAITIS Mykolas, 58 metų, mirė Bal. m., Grand Rapids, Mich.

SAMUOLIS A., mirė Bal. m., Rochester, N. Y. (Šakių ap. Griškabudžio par.)

KOVALSKIS Tamas, 77 m., mirė Sausio 25, New York.

KIBARTAS Jonas, 54 m., mirė Sausio 19, Detroit, Mich.

(Veliuonos p., Pagluonių k.) BUTKUS Jurgis, 51 m., mirė Sausio 5, Forest City, Pa.

(Kauno r.) KISMINAS Jurgis, 68 m., mirė Geg. 3, Racine, Wis.

JASKUNAS Jurgis, pusamžis, mirė Geg. 14, Chicago. (Panev. ap., Ramygalos p., Utainių k.) Amerikoje išgyveno 43 m.

TOLSIENĖ Marė (Juknaitė), pusamžė, mirė Geg. 15, Chicago. (Tauragės ap., Kvedarnos p., Papinaujos km.) Amerikoje išgyveno 35 m.

BUCKUS Pranas, 47 m., mirė Geg. 11, S. Boston, Mass.

(Aišiškių p.) Amerikoje išgyveno 30 metų. Sirgo 13 metų.

REIKIENĖ Sofija (Barasevičiūtė), mirė Geg. 14, South Boston, Mass.

CERNECKIENĖ Margareta, viduramžė, mirė netikėtai Gegužės 27, Baltimore, Md.

SREBALIUS Kostantas, pusamžis, mirė Geg. 10, Chicago. (Kretingos aps., Kulpių p., Mostaičių k.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

DRUKTENIS Petras, mirė 26 Bal., La Porte, Ind.

KILTONAS Vladas, 56 m., mirė Geg. 2, Chicago. (Tauragės ap., Šilalės p., Tubinių k.) Amerikoje išgyveno 34 metus.

JANUSAUSKAS Albertas, 41 m., mirė Geg. 6, Chicago. (Gimęs Westville, Ill.)

MARTIN Juozas A., 64 metų, mirė Geg. 8, Chicago. (Sukynės k.)

KUPSTAS Aleksandras, mirė Geg. mėn., Mahanoy City, Pa.

GAIZAUSKIENĖ Ursulė, 73 m., mirė Geg. 23, Chicago. (Šiaulių ap., Tryškių par.)

VAICKA Izidorius, pusamžis, mirė Gegužės 10, Chicago. (Tauragės ap., Padvarių k.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

SPATZ Minnie (Gedutis), 25 m., mirė Geg. 14, Chicago, kur buvo ir gimęs.

BALTUSKONIS Ignas, seno amž., mirė Geg. 1, Philadelphia, Pa.

SAMOLIS A., mirė Geg. m., Rochester, N. Y.

RAGAUSKAS Jonas, 49 m., mirė Geg. 10, Jersey City, N. J. (Ukmergės ap., Kovarsko p.)

BREIVIENĖ Elzbieta, 51 m., mirė Bal. 23, Brooklyn, N.Y.

RADZEVICIUS Pranas, mirė Geg. 3, Baltimore, Md.

JANULIS Ignas, 58 m., mirė Geg. 5, Detroit, Mich. (Kauno rėd., Šilų p., Užubalių k.) Amerikoje išgyveno 32 m.

BUDREVICIUS Antanas, mirė Geg. 20, Baltimore, Md.

SIMKIENĖ Jieva, mirė Geg. 14, Omaha, Nebr.

RAZULEVICIUS Motiejus, mirė Geg. 20, Philadelphia, Pa.

BLADIKAS Juozas, pusamžis, mirė Geg. 20 Chicago. (Raseinių aps., Kaltinėnų par.) Amerikoje išgyveno 41 m.

SUKIENĖ Ona, pusamžė, mirė Geg. 21, Chicago. (Lazdijų par.) Amerikoje išgyveno 35 metus.

JARASIUS Dominikas, 62 m., mirė Bal. 23, Benld, Ill.

LIDEIKIENĖ Ona (Aukščiūnaitė), seno amž., mirė Geg. 19, Chicago. (Šiaulių m.) Amerikoje išgyveno 22 m.

PUKAS Juozas, mirė Geg. m., Minersville, Pa.

NEUŽMIRŠKIT 3c

Siųsdami Dirvos Redakcijai, Administracijai ar Agenturaliokus paklausimus, visada įdėkit už 3c pašto ženklelį atsiminti Tas butina.

VALERIJONAI

Saknis malšina nervus paeinančius iš rūpesčių, persidirbimo, susikrėtimto ir nemigės; nuo isterijos, išgascio, karščio, nuomirulio, mėslingio ir nervų netvarkumo. Gerti sulgy nurodymais. Kaina su prisistatymu 50c. Visad gaunama iš:

(21) FLORAL HERB CO., Dept. 7 Box 305 CLINTON, IND.

Spēnd Happy Days at CEDAR POINT on Lake Erie. Hotel Breakers 1000 OUTSIDE ROOMS. Relax on the world's finest white, sandy beach. Swim in the blue waters of Lake Erie. All sports and amusements. Excellent meals and new cabaret. Dancing nightly. "Wave" bands, each week-end...

TOMMY TUCKER and his Orchestra Saturday and Sunday, June 17 and 18. Daily refreshments by the hour and family dinners from 12:00 to 10:00. Motorists, C. M. from Cleveland, Akron and from I. C. and J. C. On U. S. Route 6 and Ohio 2 Cedar Point is on the right Sandusky, Ohio

Tenul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksm!

Valstybės Gerovė — Aukščiausias Įstatymas

Iš Juliaus Smetonos Kalbos Lietuvai Vaduoti Sąjungos Seime, Chicagoje, Birž. 10, 1944

Amerikos Lietuvių Vaidmens Svarbumas Nepriklausomos Lietuvos Atkūrimui. Vieni bė ne bent kuria Kaina, o tik Tautos Interesus Atitinkanti Vieni bė. Valstybės Gerovė — Aukščiausias Įstatymas — Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Šūkis.

Buvo lemta kad šis Lietuvai Vaduoti Sąjungos metinis seimas susirinktų reikšmingiausiu istoriniu momentu — kada lemiamas šio karo mušis jau yra prasidėjęs. Tačiau mums šis momentas yra svarbus ne tik pasaulinės reikšmės požiūriu. Jis mums yra svarbus ir kaip įvykis kuris nulems ir Lietuvos tolimesnį likimą. Pasvarstyti, panagrinėti ką mes iš savo pusės galime padaryti tam likimui pagerinti, jį į gerąją, šviesiąją pusę pakreipti, ir yra šio mūsų susirinkimo tikslas.

Yra aišku kad Lietuva kaip maža valstybė, negali tikėtis pakreipti pasaulinių įvykių ta ar kita vaga, nes net ir didžiosios valstybės šito neįstengia padaryti, ir tie pasauliniai įvykiai yra ne tiek vienos kurios jėgos, o daugelio jėgų susidūrimo padarinys. Vis dėlto, kaip teisingai Lietuvių priežodis sako, kad „kiekvienas yra savo laimės kalvis“, taip ir kiekviena valstybė, didelė ar maža, galų gale yra savo likimo lėmėja. Aišku, tiek vienu, tiek kitu atveju reikalingos tam tikros palankios sąlygos, bet žengti galutinį žingsnį, duoti galutinį impulsą visuomet tenka pačiam.

Po pirmojo pasaulinio karo tos palankios sąlygos buvo, bet vis tiek nepriklausomybė turėjo išsikvoti pati Lietuvių tauta. Mes turime tikėti kad ir po šio pasaulinio karo tos palankios sąlygos bus, kad Vokiečių nugalėjimo išdavoje bolševikai į Lietuvą neįsiverš. Tačiau labai klaidinga būtų manyti kad jei tik bolševikai į Lietuvą nesugrįš tai nepriklausoma Lietuvos valstybė savaime atsikurs. Ne, ir šiuo atveju dar reikės gigantiškų pastangų ir didelių darbų nuteriati, nuvarginti, geriausių savo jėgų nustojusiai Lietuvai ant kojų pastatyti ir gyvenimui į normalią vagą sugrąžinti.

Tas pastangas padėti ir visus tuos didžiulius darbus atlikti pirmoje eilėje turės Lietuvoje palikęs Lietuvių tautos branduolys. Padėti visa tai nuveikti yra visų Lietuvių, kur jie dabar begyventų, šventa pareiga. Didžiausias vaidmuo šiame pagalbiniame darbe tenka Amerikos Lietuviams, ne tik dėlto kad iš už Lietuvos ribų darbuojantys Lietuvių jų čia yra daugiausia susitelkę, ne tik dėlto kad jie čia labiau negu bent kur kitur yra prisigyvenę, bet ir dėlto, ypatinai, dėlto, kad Jungtinės Amerikos Valstybės atities pasaulio kure užima centralinę poziciją. Ir ta jų centralinė pozicija karui einant prie galo ne tik nenustos savo svorio, bet kuo toliau tuo vis daugiau ir daugiau to svorio įgyv.

Iš to kas pasakytą, aiškėja kad labai klysta tie kurie galvoja ir tvirtina kad Amerikos Lietuvių vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimui negalės turėti didelės reikšmės. Ne, tas vaidmuo gali būti labai svarbus, ir viskas čia priklauso nuo pačių Amerikos Lietuvių. Kiek jie parodys užsidegimo, susiinteresavimo ir susiklausymo, atitinkamai tiek ir darbų bus nuveikta. Šitokiose aplinkybėse kokiose mums šiandien tenka gyventi, labai svarbu yra vienybė. Šitai tačiau

nerieškia kad viskas būtina turi būti sucentralizuota vienoje organizacijoje bei vienos vadovybės diriguojama. Ką žin netgi ar tai būtų naudinga. Vieni bė reiskia sutartinį darbą kad ir paskirų grupių, bet pagal tuos pačius principus atliekamą.

Tuli Amerikos Lietuvių visuomenėje įžūri daugybė srovių-srovelių, bet tikrovėje dabartinėje kristalizacijoje tėra dvi pagrindinės kryptys — tautinė ir netautinė. Tautinės Amerikos Lietuvių visuomenės branduolį sudaro Lietuvai Vaduoti Sąjunga, o netautinės — katalikų, socialistų ir sandariečių organizacijos, centralizuotos Amerikos Lietuvių Taryboje. Amerikos Lietuvių Taryba skelbiasi esanti demokratinė ir atstovaujanti plačiajai Amerikos Lietuvių visuomenei, o Lietuvai Vaduoti Sąjungą tarybininkai apšaukia fašistine ir teatstovaujančia mažam bureliui. Ne vieta čia kelti ginčų šiuo klausimu. Užteks nurodyti kad Lietuvai Vaduoti Sąjungos centro valdyba reguliariai renkama kas metai, o Amerikos Lietuvių Taryba sudaryta pasiskyrimo ir iš anksto suplanuoto užgyrimo būdu.

Kas del atstovaujamos visuomenės dydžio, tai greta kitų labiausiai iliustratyvus yra Pittsburgho konferencijos ir New Yorko seimo pavyzdys. New Yorko seimo pagrindiniu rengėju buvo Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir tame suvažiavime dalyvavo tik tautininkai ir jiems prijaucią žmonės, o Pittsburgho konferencijos rengėja buvo Amerikos Lietuvių Taryba ir joje dalyvavo katalikai, socialistai ir sandariečiai, bet nedalyvavo tautininkai. Nei delegatų skaičium, nei surinktom aukomis Pittsburgho konferencija nebuvo didesnė už New Yorko seimą.

Prie progos gal čia bus praversti pabrėžti kad nei organizacijos, nei kultūringumo požiūriu (o tai svarbiau negu skaičius) Pittsburgho konferencija tik jau nestovėjo aukščiau už New Yorko seimą.

Kas del nuveiktų darbų, kaip, sakysim, Lietuvos klausimo kėlimo plačioje Amerikos visuomenėje ir spaudoje, tai Lietuvai vaduoti Sąjunga, ypač kol dar buvo gyvas a. a. Prezidentas Smetona, yra keliairopai smarkiau pasireiškus negu Amerikos Lietuvių Taryba.

Vienintelis išsamus ir rimtai paruoštas leidinys Angliška kalba apie Lietuvą — „Timeless Lithuania“ — yra LVS darbas. Kaip teko patirti, A. L. T. tik dabar planuoja panašų leidinį išleisti, o kada jis bus išleistas ir ar iš viso bus išleistas, tai dar klausimas. Iš to kas pasakytą aiškėja kad Amerikos Lietuvių visuomenėje netautinis elementas toli gražu neturi daugiau svorio už tautinį. Tiek apie tai.

VIENYBĖS KLAUSIMU

Dabar sugrįžime prie vienybės klausimo. Vieni bė, kaip ir taika, žodžiai magiški. Tačiau abu jie yra subordinuoti principui skelbiančiam kad „salus rei publicae suprema lex esto“ — „valstybės gerovė tebūnie aukščiausias įstatymas“. Jei turime galvoje taikos atvejį, vietoje „valstybės“ reiktų įdėti žodį „žmonijos“. Eiki-

me prie konkrečių pavyzdžių. Miuncheno konferencija buvo pasirašyta neva taikos o balsui. Kas iš to išėjo, žinome.

Dabar eikime prie vienybės valstybės viduje klausimo. Gryžkime į 1921 metus. Katalikinė socialistų-katalikų valdžia Lietuvoje, nežiurint Vilniaus užgrobumo, vis įsiekiojo kompromisų su Lenkais. Nauda daug betruko kad ir Hymanso projektas būtų priimtas, o jei tai būtų įvykę, Lietuva būtų virtusi Lenkų provincija. Tautininkai prieš tokią politiką griežtai protestavo, spaudoje dėstė Hymanso projekto žalą, beti nurodė jo pavojus ir šituo taip sujungdavo visą Lietuvų tautą kad ir pati katalikinė vyriausybė nebeišdriso toliau Hymanso projekto laikytis.

Tik ką paduotame pavyzdyje vienybės nebuvo ir jos nebūvimas kaip tik išėjo Lietuvos naudai.

Imkime dar kitą pavyzdį — 1926 metus. Socialistų valdžia, beproteguodama mažumas ir besiruošdama vykdyti savo „klasų programą“ buvo privedusi Lietuvą prie visiškų suirutės. Katalikai su tautininkais šitam pasipriešino, įvyko tautinis posukis ir Lietuva buvo išgelbėta. Taigi vėl: nebuvo vienybės, ir tai išėjo valstybei į naudą.

Iš to kas pasakytą išplaukia kad vienybė yra geras dalykas, bet tik tada kada ji atitinka valstybės interesus, o jei valstybės gerovė to reikalauja tai vienybės ne tik galima, bet ir reikia nesilaikyti.

Dabar grįžkime vėl prie L. V. S. ir A. L. T. Taryba, arba geriau, socialistai su katalikais, vos tik Prezidentas A. Smetona atvažiavo į Ameriką (ir jau anksčiau) tuoj ėmė kodineikti „fašistinį“ režimą Lietuvoje. Jieškoti visokių fašistinių pasireiškimų, netgi sugalvojo kad Lietuva „teisėta“ egzistavo tik iki 1926 metų ir užtat paskutinė teisėta konstitucija esanti 1922 metų konstitucija, nesivaržė netgi pliusi A. Smetonos, vienu žodžiu valstybės žuvime susirado gerą progą partinėms sąskaitoms suvedinėti. Netenka įrodinėti kad visa tai labai pakenkė Lietuvos bylai. Ypač žalingas buvo rėmimas 1922 m. konstitucija (ir nepripažinimas 1938 metų konstitucijos). Nepripažįstant 1938 metų konstitucijos, negalima išvesti valstybės tęstinumo, kontinuiteto, o jei valstybės kontinuiteto nėra, kitaip sakant, jei valstybės teisė prasme nebeegzistuoja tai jos nebegalima atkurti, o reikia iš naujo sukurti. Bet tarp atkurimo ir iš naujo sukūrimo yra didžiulias skirtumas. Atkurimas, kaip teisėtos padėties atstatymas, įvyksta savaime neteisėtą stovį, smurtą, pašalinus, o sukūrimas iš naujo jau yra naujas teisinis aktas. Sukurti valstybę iš naujo reikalingas tautos apsisprendimas, paprastai pasireiškęs balsavimu-referendumu.

Tuo būdu, paneigus 1938 m. konstituciją, būtų paneigta ir Lietuvos egzistencija, ir jai atgaivinti reiktų naujo apsisprendimo. Šitokią mintį, be abejo, labai užgirtų (ir jau užgryrė) bolševikai ir kiti Lietuvos priešai, nes apsisprendimo-referendumo išdavo labai priklauso nuo sąlygų kuriose referendumas vyksta; tas sąlygas, be abejo, jie pasistengė sudaryti tokias kad referendumas išeitų jų naudai. Jau ne sykį paskutinių kelerių me-

tų bėgyje mes matėme kaip plebiscitai-referendumai, ypač jei jie vykdomi svetimos kariuomenės įtakoje, duoda tokius rezultatus kokių nori jų organizatoriai.

Daug sykų tautininkų buvo nurodyta į žalą atimesti 1938 metų konstituciją, bet tarybininkai iš to tik pasijuokdavo.

Kad mes buvome teisūs parodo dabar Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsisakymas, kuriame aiškiai pasakytą kad dabar ir atstaus nepriklausomą Lietuvos valstybę tebeveikia 1938 metų konstitucija. Iš to pavyzdžio aiškiai matyti kad sutikę su tarybininkais šiuo klausimu, atmetę 1938 m. konstituciją mes tik būtume pakenkę Lietuvos bylai, nors ir būtume pasiekę su jais vienybės.

Dabar kitas klausimas. A. L. Taryba nuolat įsiekio santiškių su Lenkais. Štai ir paskutiniu metu ALT pasveikino Lenkų kongresą Buffalo ir nurodė kad Lietuvai ir Lenkijai reikia bendradarbiauti, nors Lenkai pakartotinai savinasi Vilnių.

Kaip iš paskutinio Lithuanian Situation numerio matyti, Londono Lenkai neseniai Westminster katedroje surengė iškilmingas pamaldas prieš Aušros Vartų šv. Mergelės, prašydami kad Vilnius sugrįžtų į motinėle Lenkiją. Ta proga Londono Lenkų spauda nurodė kad Vilnius esąs „toks Lenkiškas, toks katalikiškas“.

Mūsų atstovas Londone p. Balutis sąryšyje su tuo įvykiu parašė Westminsterio Arkivyskupui laišką, nurodydamas kad Lenkai, prisidengdami religiniais tikslais, varo politinę propagandą.

Tokie ir panašūs Lenkų pasireiškimai parodo kad ir šiandien Lenkai dar tebesilaiko grobuoniškos, smurtu ir jėga pagrįstos, politikos Lietuvos atžvilgiu. O mūsų „tarybininkai“ sveikina Lenkų kongresą ir reiskia pageidavimą kad Lietuva ir Lenkija bendradarbiautų demokratinės Lenkijos ir demokratinės Lietuvos atkūrimui. Nejaugi ir šiuo atveju kas norėtų su tarybininkais „vienybės“?

Katalikai, socialistai ir sandariečiai su savo visa taryba, jei nori, gali prisiimti Lenkų pastumdėlių rolę, bet tautininkai niekuomet neužmirš ir nedovanos Lenkams šventų Lietuvos teisių įžeidimo. Kol Lenkai nepripažins visų Lietuvos žemių su sostine Vilnium Lietuvai tol su jais jokios kalbos apie bent kokį bendradarbiavimą negalės būti.

Iš tų kelių pavyzdžių matyti kodėl Lietuvai Vaduoti Sąjunga, kaip tautinės Amerikos Lietuvių visuomenės atstovas, negali eiti ranka į ranką su netautine Amerikos Lietuvių visuomene.

Tačiau jei atsitinka kad ALT atsistoja ant valstybiško pagrindo, gina Lietuvos, kaip valstybės, interesus, tautininkai eina su jais išvieno. Imkime pavyzdžiui kovą prieš bolševikų propagandą. Kada tarybininkų spauda atremia bolševikų pretenzijas į Lietuvą tautinė spauda tik sveikina tuos jų žygius ir daro tą patį. Šelpimo reikaluose, kaip faktai rodo, tautininkai taip pat nebuvę vienybės ardytojai. Jei tik kas pritaria principui „valstybės gerovė yra aukščiausias įstatymas“ tautininkai visuomet bus greta jo ir su juo.

Dabar trumpai žvilgtelėkime į Lietuvą. Iš įvairių mūsų pasiekiančių žinių aiškėja kad

prieš kokį pusmetį Lietuvoje susiformavęs Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas tikiškai yra tautinės vienybės simbolis. Jis kaip tik veikia ne matematinės vienybės principu, pagal kurį kiekviena grupė skiria tam tikrą atstovų skaičių ir balsavimais prieina tam tikrų nutarimų, bet valstybės gerovės principu. Tas principas valstybinį mastą pastato aukščiausia partinio, ir jam surasti nereikia jokių balsavimų. Lietuvoje slapta leidžiamas laikraštis, Laisvės Kovotojas, Vyriausiojo Komiteto organas, pabrėžia kad skirtumai pažiūrų į valstybinę santvarką ir kitus dalykus gali pasireikšti, tačiau jie neturi išeiti iš valstybingumo ribų, t. y. neiskrypti į partines rietenas, į destruktivizmą, o turi likti subordinuoti bendram valstybiniam interesui. Tik Lietuvių tautos, valstybės, gerovė ir niekas kitas turi būti viso veikimo keldrodis. Autoritetinga centralizuota vadovybė sunkiu, okupaciniu metu yra būtinybė, ir kiekvienas sąmoningas ir geros valios Lietuvos privatuojantis pagal tos vadovybės nurodymus. Taigi gera valia ir drausmingumas bei partinių reikalų subordinavimas valstybiniam yra pagrindas kurio Vyriausiasis Komitetas remiasi kovoje dėl Lietuvių tautos gyvybės išlaikymo.

Tautininkai, susispietę apie Lietuvai Vaduoti Sąjungą, visuomet reiskė nuomonę kad

Lietuva privalo nueiti tuo keliu kurį Lietuvių tauta atrastatinkamą, ir ne mums nurodinėti, kurį kelią Lietuvoje li-ke piliečiai turi pasirinkti. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto susiformavimas, kaip patvirtina jo komiteto taks pakelti pagrindinę našta ir praeiti pro sunkiausius bandymus. Mūsų visų gi pareiga jam padėti; padėti kuo sugebame, visų pirma savo Lietuviška širdimi ir gera valia.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga kreipiasi tat į visus savo narius ir šiaip geros valios tautiečius ir prašo jų, ypač šiuo lemiamu metu, parodyti ypatingo jautrumo Lietuvos reikalams. Savo veiksmus jie tederina į Centro Valdybos nurodymus, nes tik vieninga veikla duos gerų rezultatų. Lietuvos laisvė, Lietuvos gerovė tebūna tų veiksmų akstinas, o Amerikos idealizmas ir laisvės meilė — šviesioji viltis kelyje į Lietuvos laisvę.

„Kad Lietuva vėl Butu Laisva ir Nepriklausoma!“

Auka

LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siuočių auką \$..... Lietuvos Vadavimo darbams
\$..... Knygai „Timeless Lithuania“
\$..... Knygai „Lietuvos Istorijos Bruožai“
\$..... L. V. S. nario mokestį
Viso \$.....

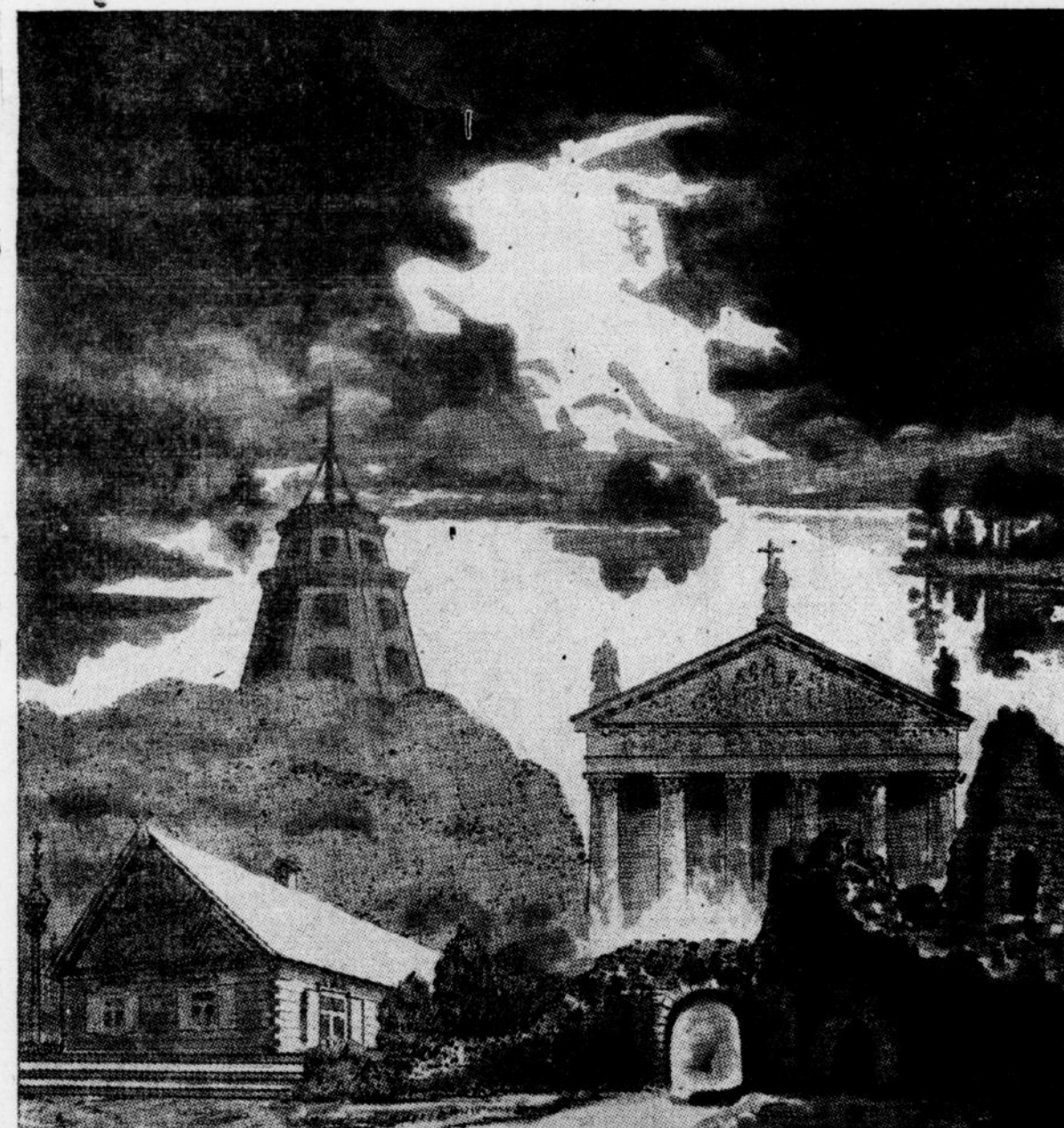
Vardas ir Pavardė.....
Adresas.....
Miestas..... Valst.....

ŠI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centras
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Jau gatava

KNYGA ANGLIŠKOJE KALBOJE 3.00
LIETUVOS ISTORIJA — JAU GAUNAMA UŽ

TIMELESS LITHUANIA
DR. OWEN J. C. NOREM

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spaudintas trim spalvomis.)

Skubėkit siųsti savo užsakymus—galit gauti vieną, dvi ar dešimt knygu!

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

Sios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalams.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Iš LVS Seimo Chicagoje

Jau buvo pranešta kad sąryšyje su Laisvės Varpo Jubilėjų proklamaciją išleido Illinois guberhatorius. Prie to, diena vėliau tokią proklamaciją išleido ir Chicago miesto Mayoras Edward J. Kelly.

Kitame Dirvos num. tilps aprašymas apie Lietuvai Vaduoti Sąjungos metinį seimavažiavimą Chicagoje Birželio 10 d.

Dabar tik trumpai paminėsime apie seimą ir Laisvės Varpo Jubilėjų.

Nauja LVS valdyba:
P. J. Žiuris — Pirmininkas
Dr. J. J. Sims, Vice Pirm.
Adv. N. Rastenis, Vice Pirm.
K. S. Karpius, Sekretorius,
J. Kripas, Finansų Sekr.
J. Smailis, Iždininkas,
Dr. B. K. Vencius ir
Adv. A. C. Stokna —
Iždo Glėbėjai.

Visas programą kaip buvo nustatytas, įvykdytas:

Birželio 10 d., apie 11 val., prasidėjo LVS seimas Morrison hotelyje. Antras posėdis baigėsi apie 7 val. vakare.

Delegatus ir tulus svečius pasikvietė pas save vaišėms Oliei ir Vanagačiai, ir smagiąje nuotakoje visi praleido vakarą.

Sekmadienį, Birželio 11, nuo 10 valandos ryto, Sv. Kryžiaus bažnyčioje, susijėjo didelės minios žmonių ir iškilmingas pamaldas sąryšyje su Lietuvos Laisvės Varpo jubilėjų. Dalyvavo LVS seimo delegatai, šiaip žymių Chicagoje Lietuvai, iškilmingas mišias laikė pats Kun. Anicetas Linkus, parapijos klebonas. Jo asistentas paskaitė evangeliją Sv. Luko, kuri labai atitiko Lietuvai Vaduoti Sąjungai ir jos darbams: Apie vieną turtuolį, kuris kvietė į savo namus ir puotą savo žymius kaimynus; jie atsiskaitė ateiti, raskami visokius pasiteisinimus. Tada tas turtuolis įsakė savo tarnams sukviešti minias iš visų apylinkių, ir įvyko puota, o tie kurie atsiskaitė ateiti, neragavo jo parupintų gėrybių.

Ir nuo LVS veiklos traukėsi, nesutiko prisidėti siauri politikierukai, kurie patys jautėsi esą "dideli", ir štai Lietuvai Vaduoti Sąjunga sukvietė į savo tulką plačią visuomenę ir atliko didelius darbus, už kuriuos garbė visuomenei, o tie politikierukai ir šiandien pirštus laišosi kad jiems neteko dalyvauti LVS darbų puotoje.

Dalyvavo ir Vyskupas Bernard Sheil, kuris, iškalbus ir pilnas gilių minčių, prilygino Lietuvai laisvės kovą prie didelių darbų pasaulyje, ir palygino Lietuvos Laisvės Varpą su Amerikos Laisvės Varpu, šio 25 metų Lietuvos Laisvės Varpo minėjimo iškilmę atžymėdamas. Vyskupas Sheil kalbą sakė per mikrofoną, taip kad girdėti buvo visose kampuose didelės ir puošnios bažnyčios.

Bažnytinė iškilmė tą dieną, J. Žemantauskas
Notaras
"Dirvos" Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

MARGUTIS
Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir žuokų žurnalą. Žina du kartu į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieno numerį pamatymui.

"MARGUTIS"
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Bendras Lietuvos žmonių šelpimas

Lietuvių visuomenei jau žinoma kad, nugalėjus visas kliūtis, tapo sudarytas Bendras Amerikos Lietuvių Salpos Fondas — United Lithuanian Relief Fund of America. Ši organizacija yra inkorporuota ir užregistruota federalinėje valdžioje — President's War Relief Control Board Registration No. 578. Labai džiugu priminti kad į Bendrą Salpos Fondą įeina visos Lietuviškai nusistatę didžiosios grupės: katalikai, sandariečiai, socialistai ir tautininkai.

Prieš šį Salpos Fondą stovi sunkus darbo sritis. Visi žinome kad mūsų tėvų žemę, Lietuvą, dabartinis karas prislėgė dviguba našta. Ten siaučia Hitlerio okupacija, Lietuvai-Lietuvės išblaškyti po Vokietijos koncentracijos stovyklas, po Sibiro tyrus ir po kitas šalis.

Kitas tautas ištiko tik viena okupacija, ir tai jos baisiai nutirios tiek ekonominiu, tiek kultūriniu atžvilgiu, tiek žmonių gyvybės aukomis. Lietuvai tos aukos dvigubai skaudesnės dėl dviejų okupacijų.

Visas Salpos riuožs čia sunkus suminėti. Vieni jų dabar šaukte šaukiasi tuoju mūsų gelbstinčios rankos, o kiti turės būti atlikti kada sąlygos leis, bet ir jiems jau šiandien reikia padėti tvirtus pagrindus, rinkti drabužius, ir tt.

Kalbant apie tuos darbus kurie jau dabar turi būti atlikti, mes atsiminkime ištisus minias ištremtų brolių, seserų, tėvų, ir kitų mūsų giminių bei prietelių kurie su sąžonomis akyse, su skausmu suspausta širdimi ir ilgesiu laukia mūsų

kadangi tai pasitaikė Dievo Kuno šventė, buvo tikrai didinga ir įspūdinga.

1 val. po pietų tą dieną, LVS seimo delegatai dalyvavo prie Dariaus ir Girėno paminklo, kur buvęs LVS pirmininkas padėjo vainiką ir pasakė kalbą; taigi kalbėjo naujai išrinktas LVS pirmininkas P. J. Žiuris. Programą prie paminklo vedė Adv. Antanas Olie, kuris vėliau vedė visą programą ir St. Agnes Auditorijoje, Lietuvos Laisvės Varpo jubilėjų pamėnėjime.

Laisvės Varpo 25 metų sukakties minėjimo programą paruošė komp. A. Vanagaitis ir išpildė Margutėčiai. Salė buvo pilna publikos. Programą pradėta su Amerikos ir Lietuvos Himnais, kuriuos vedė Ona Biežienė. Buvo parodyta filmas iš 25 metų atgal, Chicagoje tuomet surengtos iškilmės Lietuvai Laisvės Varpą dovanojant.

Kalbas sakė Adv. Olie, LVS naujas pirmininkas P. J. Žiuris, Lietuvos Konsulas Petras Daužvardis, ir Dr. S. Biežis.

Dainų programą dalyvavo ir artistas J. Olšauskas, kuris atliko net iš Amsterdam, N. Y., ir LVS seimą ir į Varpo jubilėjų. Scenoje buvo improvizuotas ir bokštas ir pats varpas, kuris vienu tarpu ir skambinta, ir sudainuota ta reikšminga daina apie Laisvės Varpą. Lietuvos Himną giedant antru kartu scenoje, dainininkės buvo perkeitusios savo apsiaustus į geltonos, žalios, raudonos spalvas.

Aukos rinkta salėje vokais, taigi neteko dar patirti kiek surinkta, nes jos suskaitytos vėliau, po programos užbaigimo.

LVS seimui prisiūsta virš \$300 aukų į Morrison viešbutį. Ceremonijas bažnyčioje ir prie bažnyčios, prie Dariaus-Girėno paminklo ir Varpo Jubilėjų iškilmės nufilmavo A. D. Kaulakis. Kolonijose jos bus galima matyti.

PIRKIT PENKTOS PASKOLOS INVAZIJOS BONUS

His patriotism is written in

BLOOD.

Yours is written on every Bond you buy in the **5TH WAR LOAN!**

THE stepping stones to victory are red with blood of American heroes. Tarawa... Salerno... Cassino. Their patriotism is written in blood.

Your patriotism is written on every Bond you buy in this vital 5th War Loan. Your name on a War Bond means you're behind our invasion troops.

Help hasten the day of Victory by investing in extra War Bonds

now. Invest in more than you've ever purchased before. Invest \$100, \$200, \$300, \$400. Those who can, must invest thousands of dollars.

For this is the biggest job we've ever had to do. We can't fail our fighting men as they plunge into the biggest and bloodiest struggle of all.

WELCOME THE VICTORY VOLUNTEERS when they call to tell you about War Bonds

KARAS IS MUSŲ REIKALAUJA KENTĖJIMO, KRAUJO IR NET GYVYBĖS

Laiškas iš Morokkos, Afrikos)

Rašo
Vyt. Arunas-Gedgaudas.

Tėvynė tai nėra ir neturi būti vien gražus vaizdas trijų spalvų (geltona, žalia, raudona), nei tas magiškas žodis kurio užtenka ištarti kad gavus piliečio nuostabią realybę, kuri mus jungia geroje, o taip pat ir blogose dienose.

Kare, dar labiau negu taikoje reikia aukoti savo gyvenimą tam tautiškam solidariskumui. Tai solidariskumą reikia kasdien stiprinti, jeigu nenorima matyti jį sugriuvant, nes kare yra reikalaujama iš kai kurių (ir ne iš visų) vardan Tėvynės, kentėjimo, kraujo ir net iki gyvybės.

Keletas kovoja už visus, kencia už visus, ir dažnai aukoja savo kraują už visus.

Kaip šitose sąlygose išlaikyti solidariskumą visos tautos, kad padalius pasiaukojimą kurio reikalauja tėvynė?

Karas tai nėra angelų darbas. Tai barbariškas ir grovimas. Jis reikalauja kraujo. Ir visad jauno. Ir visad šviežaus. Ir taip jo raudonų rankų šitas gyvybės vynas yra mirties vynas.

Karas yra sunkus. Negailingas. Jis dažnai atima iš vieno viską ir praeina pro kitus nepaliesdamas. Dar geriau, kai kuriems jis suteikia galimybę pasisėkime ir praturtėjime.

Ar galima sukiudyti šiam neteisingumui smugiu? Ar galima įvesti tvarką šitame chaoso? Ar galima įgyvendinti ten teisingumą kur vyrauja vien jėga?

Jeigu karas reikalauja kentėjimų ir kraujo ir šie kurie neduoda nei kentėjimų nei kraujo, kurie randasi jo favoritais, ar turi teisę į nuopel-

JAPONAI KARIAUJA NUOGI

Vienas Amerikos laikraščių korespondentas, dalyvaujantis Pacifiko fronte, rašo:

Per 29 mėnesius karo su Japonais Amerikiečiai daug ko patyrė apie savo priešą Japoną — kaip jis išrodo, kaip jis kariauja, kuo jo stovykla atsiduoda. Filosofams lieka išspręsti klausimas kodėl Japonas yra toks koks jis yra.

Paveizdan, Japonas kareivis tikriausia išsirengs iš visų savo rūbų pačiame mušio įkarštyje. Amerikos kareivis yra žinomas visame pasaulyje tuo kad jis numeta savo galvos už dangalą laike paties mušios, nežiurint kaip jis yra atsargiai pagamintas apsaugojimui jo. Tačiau Japonietis nusimetą kelnės, marškinius, viską, tik pasilieka su šautuvu ir su tuo keistu uždangalu kurį dėvi apatinių vietoje. Niekas nežino kodėl taip yra, tačiau apie 90 nuosimčių Japoniečių kritusių mušio lauke buna daugiau ar mažiau nuogi.

Karo lauke Japonas kareivis išgeria visą sako "saki" (ryžių vyną) prieš mušį, nusinešęs paskutinę bonką į savo apkausus. Patyrimai skirtingai nusako ar Japonai kareiviai buna tiesiog girti kuomet jie eina į mušį. Tačiau iš atimtų iš Japonų vietų Amerikiečiai patyrė tą kad ten pilna "saki" bonkų, bet jos visos tuščios.

Japonai gali kariauti gaudami visai mažai maisto. Jie eina į mušį beveik be jokio valgio, tik pasiėmę virtų ryžių suspaustus skritulius. Stovyklose jie valgo gana dikčiai, kada gauna. Japonai kareiviai paaimami nelaisvės išrodo pusiau išbadėję, šaukiasi duoti jiems vandens ir net drebančiom rankom griebia cigaretą.

AKLAS PARTIVISKUMAS IKI GALO

Siame Dirvos numeryje telpa Bendro Amerikos Lietuvių Salpos Fondo valdybos pranešimas. Jis tilps ir kitų srovių laikraščiuose.

Tačiau tarybininkai, savo akla partiviskumą vykdydami, pirmiausia paskelbė savo vardu tą Bendrą Salpos Fondą, o tik paskui Salpos Fondo valdybos pranešimą sekė.

Tarybininkai savo vardu to fondo įsteigimą skelbdami, nori padaryti į visuomenę įspūdį buk šalpos fondas esąs jų padaras ir jų "nuopelnas". Tuomi jie, padarydami fondą partiviskum, išstato jį pavojingon padėtin. Bet tų žmonių ambicija didesnė už didžiausius tautos reikalus.

Jie, kaip matėsi jų srovinėje spaudoje pranešimai, tikrina visuomenei buk tai buvo jų darbo vaisius po Pittsburgho konferencijos. Tikrumoje jie nieko nepajiegė padaryti, ir tik kai atsimušė galva į visas sienas, sutiko pasirašyti ant Liet. Tautinio Šelpimo Fondo valdybos patiekto prašymo įsteigti bendrą fondą ir su tuo prašymu Adv. A. Olie ir Adv. J. J. Grish nuvyko į Washingtoną ir President's War Relief Board, prašyti kad Lietuvai vaduoti Sąjungai bendrą fondą įstatų Lietuvos National Relief Fund.

Tarybininkai iki šiol stengėsi pakuždomis ir viešai įrodinėti buk prie to bendro šalpos fondo tautininkai nieko neturį. Tačiau Bendrojo fondo paskelbimas aiškiai pasako jog šiame fonde įeina ir tautininkai. Iš to suprasite kad prie šio didžiausio, tautai reikalingo bendro darbo tarybininkai nenorėjo tautininkų prisileisti, bet kad negalėjo neprisiileisti tai nors bendrą fondą paskelbtai pasiskubino išliedami savo politikierišką pagiežą.

Negražu iš šalpos darbo sau politišką grobį krauti.

Du lakunai, Kapt. Don S. Gentile, ir jo bendras, Kapt. John S. Godfrey, kurie numušė 59 priešų lėktuvus, pilnai užsitarnavę pasilso, sugrįžo į Washingtoną, kur juos vaisino senatoriai iš tų valstijų iš kur jie kilę: Ohio ir R. I.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. širvydas.

Vargas Mokina,
Laisvės Išdykina

Kun. Prunskis katalikų Drg. skelbiąs gavęs iš Europos žinių kurios patvirtina pranešimą apie patriotinių grupių vieningą veiklą Lietuvoje. Vieningas darbas suorganizuotas pereinamųjų metų spalio 14 d., kada Lietuvių Tautos Sąjunga, Liaudininkai, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, Tautininkai, Soc. Demokratai, Krikšč. Demokratai ir Lietuvos Frontas pasirašė bendrą pareiškimą. Minėtos stambios organizacijos sutaria vieningam darbui: išlaisvinti Lietuvą ir atkurti ją demokratiniams pagrindams.

Mūsų broliai Lietuvoje apie vieningą darbą ne tik kalba bet ir praktikoje vykdo. Amerikos Lietuvių Taryba apie tokią darbą tik kalba. Ji nedaro dar žygių įvykdyti New Yorko seimo priimtą vieningos veiklos rezoliuciją.

SLA organas Tėvynės skelbia Ansonia, Conn., SLA kuopos korespondento laiška, kuriame sakoma: "Ansoniečiai remia visus kurie dirba kad Lietuva vėl atgautų laisvę. Tik

tik nuo Vilniaus bet ir nuo visų kitų Lietuviškų žemių. Kol Lenkai šito nėra padarę (ir nebūtų jie Lenkai jei jie tai padarytų), Amerikos Lietuvių Tarybos meilėnimas Lenkam yra panašus į elgesį žmogaus kuris, kitą apspjautas ir primuštas, visvien paskui jį selina ir sako: "Na, bukime draugai!". Pastumdėlių prigimtys, pastumdėliai liekate ir visą gyvenimą!

Šitoks tarybininkų elgesys betgi nėra naujiena. Jau prieš dvejus metus tuli tarybininkų emisarai susitikdavę su Lenkų veikėjais Chicagoje ir ausdavo prasmatnius planus Lenkijos ir Lietuvos atkurimui, maždaug prieš metus laiko pp. Pakštas, Grinius ir Jurgėla su Lenkų veikėjais New Yorko tėsę Chicagoje pradėtus "pasitarimus" (ta proga p. Jurgėla buvo parašęs keletą Lietuvių žeminačių ir Lenkam šunuodegiaujančių straipsnių Lietuvių spaudoje), o štai dabar išlenda ir Amerikos Lietuvių Tarybos "talentas". Tokie tarybininkų žygiai, be abejo, labai pasunkino kovą de Nepriklausomos Lietuvos atkurimo, o atsiminus kad tie broliavimosi su Lenkais apaštalai (pp. Jurgėla, Pakštas, Grinius) ALT paskirti naujai susikursio Amerikos Lietuvių Informacijos Centro vadovais, ne vieną apima pagrysta baimė dėl Informacijos Centro veiklos.

Lietuvos nusistatymas santikyje su kitomis valstybėmis yra gražiai formuluotas Lietuvos Tarybos pasirašytame Nepriklausomybės akte. Istorija parodė kad jis teisingas. Tik atsiribojimas nuo Lenkų ir įvairių projektų a la Hymanso atmetimas praityje išsaugojo Lietuvos nepriklausomybę. Šitos krypties laikymiesi mes neabejotinai prarastą nepriklausomybę susigrąžinsime. Ir tam mums nereikalinga Lenkų pagalba. Tegul Dievas jiems padeda atkurti savo valstybę, mes to jiems iš širdies linkime, bet tegul jie nuima rankas nuo svetimų žemių ir istorijos pamokyti, bent ateityje savo pačių labai teatsisako avantiūristikos politikos.

PUMPURĖLIS (Putino Eilės)

Tyras, rausvas pumpurėlis,
Iš pavėsio pasikėlęs,
I saulutę kaitrią, šviesią
Savo kuklią galvą tiesia.

—Kilk, saulutė, kilk, meilioji.
Tu taip glostai, taip vilioji!
Kai tik tavo spinduliai
Man laimūžę nusileis,
Aš pražvelgsiu, pražvėdėsiu
Ir iš slepiančių pavėsio
Duosiu žiedą toki skaisčių
Nuo kurio džiaugsmu užkaistų
Kiekviena šviesi akis,
Kiekviena jauna širdis.
Kilk, saulutė, kilk, meilioji! —

Ir į kaitrią ramią tylą
Saulė kyla, kyla, kyla...
Slenka pažemiu šėselis,
Skleidžias, skleidžias pumpurėlis.
Lukšėji sukratę grožį
Spinduliai švelniai atvožia —
Ir į naują kvapų žiedą
Plastakėlis saule rieda.

gaila kad mūsų kai kurie vadai nenori pamesti užsispyrimo ir nenori vieningai dirbti." Mūsų vadai privalėtų kai kada pasiklausyti ką mūsų liaudis sako, ypačiai tie vadai kurie nuolat šimto nuošimčių demokratais skelbiąsi.

Per Nosį!

Bolševikų Laisvės įskundę Washingtono President's War Relief Control Board direktoriaus naujai sukurta United Lithuanian Relief Fund of America. Ir ką gavo? Nagi atsaką nekišti nosies kur nereikia! Atsakyta kad šis fondas tai Amerikoniška Amerikos piliečių suorganizuota įstaiga sušelpi tuos Lietuvius kurių Russian War Relief nepasiekia. O tų nepasiektų Lietuvų daug.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Vilniuje savo pranešime sako, iš trijų milijonų Lietuvos gyventojų tik 1,500 buvo komunistai. Rusų War Relief, reikiama, nepasiekia 2,998,500 Lietuvos gyventojų. Pagal bolševikišką Laisvės mintį, šiuos milijonus žmonių šelpiti nereikia, nes jie ne bolševikai, ir nenori būti bolševikų valdžioje.

VOKIEČIAI praneša areštavę Lietuvos slapto laikraščio Laisvės Kovotojas spaustuvis štabą. Sulyg pranešimo, jie buvo suimti Vokiečių policijos arti Kauno, ir nazių policija apkaltino 12 asmenų. Tačiau, nežiurint tų areštų Laisvės Kovotojas slapta išsina ir toliau.

'Kaip Jie Mus Sušaudė'

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

"GEROS SRIUBOS" DALIJIMAS...

Už poros kilometrų priėjome mišką. Kairėje pusėje buvo girdėti retas šautuvų šaudymas. Einant tolyn mišku, šaudymas kaskart vis tankėjo ir tankėjo. Paskui tokį pat šaudymą išgirdome ir dešinėje. Niekaip negalėjome suprasti kas ir dėl ko šaudoma. Manėme, gal ištikro Vokiečių parašutintinių desantas bus nusileidęs šiam miške. Dar kiek pažėjus, ėmė pasiutusiai šaudyti. Kulkos žvimbė pro mūsų galvas. Mes visi staiga puolėme dešinėn pusėn, sukrisdami vienas ant kito į griovį. Tuo pat momentu, mums į griovį krinant, ir mus lydėjusios enkadevistų gradinės iš abiejų pusių automatiniais šautuvais pradėjo į mus smarkiai šaudyti. Rodos, visas pragaras užvirė: kulkos atsimušdamos į plento akmenis, tik žvimbia ir kaukdamos drauge su akmenimis laksto į visas puses. Tuoj paplito ir sužeistųjų nežmoniški šauksmai. Ir enkadevistų šūnės pradėjo cypiti. Dešinėje, kiek toliau miške, pasigirdo vyrų, moterų ir vaikų rikšmas. Matyti, čia Červenės miesto pabėgėliai slėpėsi nuo bombardavimo.

Nepaprasta tamsa. Nematyti nieko. Tik keli žingsniai nuo mūsų už storų pušų tupinčių enkadevistų šautuvų ugnelės viena po kitos nuolat žybjčioja ir žybjčioja. Aiškiai matyti kad jie mus šaudė, nors ir labai kvailai — iš abiejų pusių. Prie to chaotiškai netvarkingo šaudymo dar prisidėjo: iš Červenės pusės atvažėjęs bolševikų šarvuoti pradėjo žerti kulkošvaizdžiais išilgai plento. Jo kulkos mums, ant vienos kito griovyje gulintiems, mažai tepakenkė, nuo jų daugiau nukentėjo patys enkadevistai. Mat, tas šarvuotis perdaug arti prie mūsų voros privažiavo. Besaudydamas jis padegė iš paskos mūsų voros važiuosį enkadevistų vado automobilį ir užmušė jo šoferį. Dabar patys enkadevistai išsiganę pradėjo nesavais balsais rėkti:

— Stoj, stoj! Svojich streliajete, stoj!... Svojich streliajete!... (Liaukis, liaukis! Savuosius šaudot!)

Tuoj po to staiga viskas taip nutilo kad jokio šūvio nebuvo girdėti, nei čia pat, nei toliau miške, tik sužeistieji tebevaityjo. Niekaip negalėjome suprasti kam jie dar tą komedią vaidino toliau, miško gilumoje, šaudydami.

Nors šaudymas ir nutilo, bet mes vistiek prisipaundę prie vienas kito gulėjome griovėje, nejudėdami iš vietos. Man nebuvo jokio pavojaus, nes aš gulėjau pačiame griovio dugne. Ant manęs gulėjo Petras K., ant mano kojų gulėjo pulkininkas J. T. ir dešiniau kažin koks Gudas, kuris viską laiką kalbėjo "Otče naš" (Tėve mūsų). Apačioje begulint mane suėmė toks kvailas juokas, kad pradėjau net garsiai kikenti.

— Kas tau yra, ko tu čia dabar juokies? — klausia mane Petras K.

— Aš juokiuos kad jie ir sušaudyti musu nemoka, o dar mano kariauti!

— Gera tau juoktis gulint apačioje, o man taip kulkos žvimbia pro ausis, nes aš į nusvilino.

Mes tylime, o enkadevistai, prisiartinę visiškai arti prie mūsų ir šautuvais beveik įrėmę į mūsų pečius, tik rėkauja:

— Petrovas užmuštas. Sidorovas sužeistas. Molči, nerazgovarivat! — sušuko ant pradedančių tarp savęs šnibždėti kalinių. — Kur komandiras?

— Jo nėra, — tamsoje atsilepia kitas enkadevistas.

— Aš matau kad be manęs čia nieko nebus. Klausyti mano komandos! — sušunka vienas enkadevistas, išlindęs iš miško. — Jūs stokit čia, o jūs — tenai! O jūs kelkitės, kas dar gyvas! — sušuko ir mums enkadevistas, kuris dabar ėmėsi labai energingai vadovauti.

Dabar mums, gyviesiems, liepė sustoti ant plento gretomis po du. Sužeistieji gulėdami griovyje, tebevaityjo. Kiti visiškai nebevaityjo ir nebesikėlė drauge su mumis. Vaitojantiems ir dar kiek kalbantiems enkadevistai kas-tuvėlių ašmenimis galvas skaldė. Pradžioje nesupratau ką jie ten daro, nes kai patamsyje pasigirsta keistas duslus skambėjimas "lwankt", tuojau toje vietoje dejavimas nurimsta. Paskui, gerai įsižiūrėjęs pamaciau kad jie spatuko žambu dejuojančiam šveičia tiesiog į galvą, ir šis ant visados nutyla. Matyti, jiems nebe pirminė tokie darbai dirbti, gerai įgudę vienu smogtelėjimu perskelti žmogų galvą, nes karnis kastuvėlis gan aštrus ir pakankamai svarus. Matyti, šaudyti patamsyje jiems buvo ne labai patogiu, gal ir dėlto kad mes čia greta stovėjome. Nedejuojančius bet tik gulinius, praidami pro šalį apspardo, apdauzo ir palieka gulėti. Vėliau sužinojau kad, kai kurie iš mūsų, naudodamiesi nepaprasta tamsa, gerai sugebėjo suvaidinti negyvėlius. Kad ir labai skaudžiai jie buvo spardomi ir daužomi, bet neaiškeltė, iškentė nepažįdami jokio gyvybės ženklų. Paskui jie pabėgo į miško gilumą. Bet tokių kuriems atėjo mintis į galvą tuo būdu išvengti mirties, buvo nedaug.

Išrikiavę mus gretomis po du, nuvedė dar apie pusę kilometro tuo pačiu plentu pirmyn į sustabdė. Atėjo ir enkadevistų vadas. Enkadevistai keikėsi tarp savęs ir tą patį savo vadą keikdami pludo kad jis tokios svarbios "operacijos" metu nežiūrės savo vietos.

Jis atsakė Rusiškai: "Nieko, tuojau prisims viską į tvarką! Išrikiuoti juos po keturis! Išrikiavo mus eilėmis po keturis ir sušuko: — Skorej ložites, mat-mat! (Greičiau gulėkite, mat-mat!)

Mes sugulėme kniupsti. Priešakinėje eilėje gulėjome iš kairės į dešinę Petras K., pulkininkas Juozas T., aš ir dešiniau manęs nepažystamas Gudas.

— Nekilnoti galvos, nesidairyti, nesikalbėti, tylėti, mat-mat! — šaukė kairėje pusėje stovintieji enkadevistai, beveik įrėmę šautuvus į mūsų nugaras.

Enkadevistams kurie stovėjo dešinėje plento pusėje, vadas įsakė pereiti į kairiąją. Tokiu būdu iš dešinės pusės niekas mūsų nebesaugojo, visi jie sustojo kairėje pusėje. Dabar jau pasidarė mums visiškai aišku ką jie toliau su mumis darys. Enkadevistus, ginkluotus šautuvais-kulkosvaizdžiais, sustatė vienodais tarpkeliais vienas nuo kito. Tarp jų sustojo enkadevistai apginkluoti paprastais šautuvais. Dabar enkadevistų gradinės pasidarė labai tiršta, nes visi enkadevistai susirinko vienoje pusėje.

Su mumis gulėjo labai daug raudonojojo armijos buvusį "politrukų" ir "komandirų". Jų daugelis verkdamie pradėjo prašytis:

— Tamsta vyresnysis (graždanin staršy), pasigailėkit, paleiskit mane, aš patsai dvejus metus "politruku" tarnavau raudonojojo armijoje, mane visiškai nekaltai Petrovas įskundė... Aš ir toliau gerai tarnausiu... Aš labai sąžiningas pilietis... Aš labai myliu Staliną ir Kalininą... Dovanokit man, pasigailėkit mano žmonos ir vaikų!...

— Tylėk, mat-mat, nekalk! Nušausiu kaip šunį! — atsako jiems enkadevistai.

Enkadevistų vadas pradėjo klausinėti ar tarp guliniųjų nėra šoferio.

— Aš, aš, aš... aš esu šoferis, aš esu geriausias šoferis... aš visokiomis mašinomis moku važinėti... aš esu motorciklininkas... aš esu šoferis ir lakunas!... — Iš plente gulintios žmogysčių kruvos paplito tamsumoje daugybė balsų norinčių išgelbėti savo gyvybę.

— Molčat! molčat! — pradėjo rėkauti enkadevistai.

Iš guliniųjų kruvos nepaėmė nei vieno šoferio, nes atsirado vienas enkadevistas mokąs automobilį vairuoti.

Pasigirdo jau ir pamišusiųjų balsai:

— Aš po-lit-ru-kas... Mano vai-kai... Aš skraidžiau, skraidžiau... Staliną mi-lė-džiau... Dan-gus... žė-mė... Aš lėk-tu-vu skrai-džiau... Mano Maša... Maša... Maša!...

Labai nemalonu klausyti tokių pamišusių siaubų dejavimų miške nakties tamsumoje. Kad bent jie greičiau baigtų su mumis, nes visi, užsikrėsdami vieni nuo kitų, galime pamišti.

Daugiau kaip pusė valandos tvarkosi ir vis dar negali susitvarkyti. Jie ten savo sužeistuosius krauna į sunkvežimį ir tuo pat metu rengiasi mus šaudyti.

— Sudiev, Jonai; šiame pasaulyje mudu daugiau nepasimatysim, — patylomis man sako pulkininkas T.

— Nurimk, Juozeli, dar viso ko gali būti, — raminu jį, nors aš pats nebeturiu nei kibirkštėlių vilties kad galėtume kaip nors beisigėlbėti.

Dabar tik galvoju kaip jie mus šaudys. Ant plento guliniųjų tik jau nešaudys — lieps atstoti. Stačius iš automatinį ginklų, be abejo, momentaliai išklos, kaip rugius dalgiu. Turės sukomanduoti kad atstotume. Ne, kad ir kažin ką komanduotų, tik jau neatsistotiu, — manau sau: — kad tik kaip nors suspėčiau prieš pirmuosius šūvius nusiristi į griovį dešinėje. Butų gana lengva tai padaryti, jei nesutrukdytų man tas Gudas, kuris guli mano dešinėje ir visą laiką patylomis kalba vis tą pačią maldą: "Otče naš iže jesi na nebesiech"... Jokios baimės nejančiu. Tik labai pikta darosi kad busiu užmuštas tame klaičiame miške palei Bo-bruisko plentą, ir vaikai visą amžių nežinos kur jų tėvas dinga.

Pamišusiųjų skaičius vis daugėja. Įvairiausias nesąmones žmonės pradėjo kalbėti. Kiti garsiai pradėjo meluoti, nebeapsidami enkadevistų šauksmų "mat". Pagaliau, mūsų enkadevistai visiškai susitvarkė — tuojau, tuojau turime išgirsti kokią nors komandą, paskutinąją komandą, po kurios daugiau nieko nebegirdėsime. Tai bus paskutinis mūsų tragedijos aktas. Gausime "geros sriubos", kurią pažadėjo mums Červenės kalėjimo kieme duoti dvyliką valandą. Dabar kaip tik ir gali būti dvyliktoji valanda.

Pagalau, išgirdome:

— Biežite, strieliajam! (Bėgkit, šaudom!)

(Bus daugiau)

Abiem valstybėms patekus Rusijos valdžion, Lietuvos lenkinimas ir Lietuviškosios dvasios slopinimas per bažnyčias ir dvarus vyko beveik visą 19-tą amžių, kol į 19-to amžiaus pabaigą iš Lietuvos kaimo kilus Lietuviškoji inteligentija pradėjo Lietuvių tautinio atbudimo laikotarpį.

Lietuvos Taryba, kurią sudarė gilūs patriotai ir tolieregiai žmonės, Lietuvos Nepriklausomybės akte samoningai įrašė kad Lietuvos valstybė nutraukia visus valstybinius ryšius kurių yra buvę su kitomis valstybėmis, taigi ir su Lenkija. Kelių šimtmečių patyrimas buvo parodęs kad bent koks suartėjimas su Lenkija, bent kokie ryšiai su ja, Lietuvai yra labai pavojingi. Netrukus paaiškėjo kad Lenkai išvis priešingi Lietuvos nepriklausomybei: P. O. W. samokslas Lietuvoje, Želigovskio smurtas.

Nepasisekus betgi jiega Lietuvos pavergti, Lenkai mėgino tai padaryti klasta, sąjungų-federacijų formoje: Hymanso projektas. Tačiau samoningoji Lietuvių tautos dalis ir čia Lietuvą išvedė iš pinklių: visi Lenkijos skverbimosi Lietuvon mėginimai buvo dešifruoti ir galutinai atstumi, netgi valstybės siena su Lenkija išbuvo 18 metų uždaryta. Tačiau 1938 metais, pasinaudodę neramia tarptautine padėtimi, Lenkai trenkė Lietuvai įžulų ultimatumą ir tuo Lietuvą privertė vėl su ja užmegsti santykius. Betgi Vilniaus krašte per tą laiką vyko didžiausias Lietuvių persekiojimas: buvo uždarytos beveik visos Lietuviškos mokyklos, kalinami mokytojai ir veikėjai, netgi neretai brutaliai mušami mokyklinio amžiaus vaikai (mokyklų uždarymo proga).

Už visą tą skriaudą ir niekystes Lietuviai Lenkam atsilygino gražiuoju: karo su Vokietija pasėkoje Lietuvoje priklausė keliasdešimt tūkstančių Lenkų pabėgėlių ir keliolika tūkstančių internuotų karių.

Nežiurint šito, Lenkai ir toliau Lietuvai skelbia smurtą: tiek Sikorskio, tiek Mykolajčiko vyriausybės savinasi Vilnių ir jį laiko Lenkijos teritorijos dalimi.

Kas del paskutiniu metu pasireiškiančio neva Lenkų gerasirdiškumo Baltijos valstybių, tarp jų ir Lietuvos, atžvilgiu, tai nėra ko šito perkarštai imti už gryną pinigą. Užtenka pažiūrėti į žemėlapi kad įsitikintum kad Lenkija nenagi turėti savo prieškarinės teritorijos, jei Baltijos valstybės bus nepriklausomos. Gindama savo prieškarines žemes (su Gudais ir Ukrainiečiais), Lenkija automatiškai privalo ginti ir Baltijos valstybes. Taigi aukščiausiai minėto Draugo straipsnio autoriaus džiugavimui ir krykštavimui kad, girdi, Lenkai pagaliau irgi atvirai pasisako už Baltijos valstybių nepriklausomybę, mažų mažiausia yra didelio naivumo požymis.

Kas del Amerikos Lietuvių Tarybos žygio — pasiuntimo Lenkų kongresui sveikinimo ir nurodymo į bendradarbiavimo reikalingumą, tas teparodo visišką Tarybos ponų tautinės savigarbos neturėjimą. Atrodo kad Amerikos Lietuvių Taryba sutinka su visomis senomis ir naujomis Lenkų Lietuvai padarytomis skriaudomis, sutinka su Vilniaus užgrobimu, Lietuvių persekiojimu Vilniaus krašte, su Sikorskio ir Mykolajčiko Vilniaus savinimusi, ir tt. Jei jie nesutiktų tai šunuodegiškai Lenkam nebūtų viešai pareiškę kad jie smerkia Lenkijos smurto politiką Lietuvos atžvilgiu ir kad savo gerų intencijų patvirtinimui jie atsižada Lietuvos naudai ne

ALGIMANTAS

Dr. Vincas Pietaris

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Turbūt dar norėjo ką sakyti jaunesnysis vyras ir karštai, turbūt, norėjo užstoti savo bendrą ir tikėjimą, bet sutrėmė jį senis ir akim ir žodžiu:

— Cit! Gana!

O atsigryždamas į žmogų pridėjo:

— Be reikalo apšneki krikščionišką tikėjimą, nežinodamas jo. Jis geras. Tik žmonės kurie jį išpažįsta negerai. O ką apie tą žmogų tai aš uždrausiu jam taip daryti. O dabar gryžk namon, ir tegul ramybė ir santaika gryžta ir gyvena ir tavo namuose ir visoje apygardoje.

— Pasilik ir tu sveikas ir linksmas, atsakė apsimalęs žmogus ir nuėjo. Jau nasis dabar kibo ginti trečiąjį prieš senį.

— Negink, vaikel! Šitokį bedievytės skelbimą jis vadina kelio lyginiu ir sėklų sėjimu, — atvertė senis ir užsidumojė.

Ne tokių jįsai Dievo žodžio skelbikų geidė savo žmonėms. Ne vylium, ne klasa ir ne varu ir kardu senio nuomone reikia platinti tikėjimą.

— Kristus buvo Dievas, — mąstė senis. — Jam gana buvo žodis pasakyti kad visas svietas tikėtų, o jis, duodamas mums pavyzdį, dirbo iki mirė, mokindamas žodžiu, duodamas pavyzdį gyvenimu. Jis nesakė: eikite ir apgaudinėdami platinkit tikėjimą, arba varu verskit, arba kardu žudydami platinkit Dievo tarnus. Ne! Jis sakė: eikite ir mokinkit!...

Saulė leidžiantis, pasirodė ir trečias jų bendras, bet ne vienas. Paskui jį sekė žmogus. Abudu jie nešė ant pečių po maišą. Maišuose buvo visokių javų sėklos, o be to buvo duonos puskepalis ir lašinių šmotas.

— Dėkui Dievui! — meldėsi jaunesnysis salos gyventojų, — dėkui Aukščiausiam!... Dėdukas laimingai sugrįžo.

— Tai matot, mano gerieji, — kalbėjo vadinamas dėduku ir maišydamas tolydzio Lietuviškus žodžius su Lenkiškais, — aš išsikaulei kaimo pas vieną ukininę duonos puskepalį, kurios jau senai mes nematėm, pas kitą uždaro. Svietas čia pušėtinas. Iš jo gali viską išprašyti, o kokioje dėjoje lengva jiems ir galvą apsukti. Kad taip būtų man pavylyta aš čia umai didelę permainą padaryčiau. Priestų jie čia mums visko ir nereiktų patiemis dirbti. Su aitra platinant Dievo žodį ir išmintingai pasielgiant, trumpu laiku įgytume skaitlingą tikinčiųjų kaimenę, taip skaitlingą kad dabar ir tikėtis negalime.

Nuliudęs ir ruškanas senis klausė savo bendro žodžių, kuris kone gaikčioda jo iš džiaugsmo kad jam taip viskas gerai pasisekė. Vienok Lenkas nematydamas to išpužio senio veide, kolį jis geidė matyti, pridėjo:

— Aš ten dar keliose vietose ir ankščiau stengiausi nuberti kelis žodžius, kaip sėklą ateinančio krikščionybės skelbimo, ir tie mano žodžiai išvyko padarė išpuodį. O Dievas duos, jie atneš ir puikių vaisių.

— Girdėjau! — atsiliepė senis. — Jau jie ir vaisių atnešė.

— Na, matote! — linksmai šuktelėjo dėdė. — O jūs, oiečku, ir patys nieko nedarot šituo atžvilgiu, ir man nepavėlijat. Aš tik tai kelis žodžius nubėriau ir jau prasideda...

— Prašyk Dievo kad ir pasibaigtų! — nutraukė jį senis. — Pas mus atėjo vieno kaimo viršininkas ir skundėsi kad tu vaikščioji po kaimus ir skelbi bedievytę tarp jaunomenės.

— Aš — bedievybė?! — sušuko Lenkas. — Ne! Aš bedievybės neskelbiu, aš tik sakau kad nėra dievų, mintyje pridėdamas kad nėra stabmeldiškų dievų kokių čia žmonės garbina. Bet nesakau kad nėra Dievo.

— O svietas supranta kaip tu sakai, ne kaip manai. Ir piktinasi.

— Ar aš liepiu jiems taip daryti? Jie patys ir kalti įeigu nemoka suprasti to ką jiems sakai.

— Kam juos kaltini budamas pats kaltas? — kalbėjo toliau senis išlėto. — Jie žmonės su nekaltu dūšia ir grynu vaikišku pasitikėjimu žodžiams kitų žmonių, jieškanti per ilgą amžių eiles vienos teisybės. Dirva tai puiki Dievo žodžiams sėti. Kodel tu tą dirvą gadinai? Šitie

žmonės beveik krikščionys; pažūrėk kaip jie žiūri į krikščionis.

— Nemoka tie krikščionys skelbti savo tikėjimo, daugiau nieko, — atvertė dėdė.

— Ne! Klysti! Ir tie krikščionys visi moka labai gražius žodžius kalbėti ir puikius pamokslus sakyti, kaip ir tu. Ir tie, kaip tu, skelbdami Kristaus mokslą ne apie šitą mokslą mano ir ne apie jo platinimą, tiksliai apie duonos puskepalio iškaulijimą, šmoto lašinių, apie išveržimą turty, kad galėtų misti mūsų žmonių krauju.

— Kas altoriui tarnauja, tas iš altoriaus ir minta, — atkirto dėdė.

— Ne kiekvienas krikščionis altoriui tarnauja, — atvertė senis.

— Aš tiksliai apie kunigus kalbu, — pridėjo dėdė.

— Mitimas altorium ir turty plėšimas du visai skirtingi dalykai. Miste misk iš altoriaus, įeigu rankos ir galva užimtos darbu apie dušų išganymą. Bet įeigu taip gyvena kaip mes, neturėdami savo tikinčiųjų avinycios, tai reikia nors sergėtis tokių darbų už kuriuos žada daugiau mus čia nekeisti.

— Gerai! Tai kaip gi čia platinti tikėjimą?

— Reikia stengtis krikščionišku gyvenimu parodyti gerą artimo meilės, dievobaimingumo pavyzdį.

— Na, nežinau kokių gyvenimų ir kas gali jiems čia parodyti kokį nors pavyzdį. Jų gyvenimas krikščioniškesnis negu pačių krikščionių. Apie artimo meilę ar dievobaimingumą nei kalbėti nėra ko. Lietuviai ir dievobaimingesni ir didesnę meilę gyvena negu mes. Šituo čia nieko nepadarysi.

— Aš ir sakau kad čia dirva nuo amžių pagaminta krikščionystės sėkla. Nereikia tiksliai tos dirvos neatsargiai gadinėti. Reikia pirmiausia parodyti kad ne kiekvienas krikščionis tiksliai vieno geidžia: misti Lietuvio prakaitu ir krauju. Dirbkim ir parodykim kad mes nenorim būti liaudžiai sloga. O viskas bus duota mums Dievo.

— Argi tai tamsta ištikro manai kad aš atėjau čia ilgam dirbti? — užklauskė tas Lenkas senio.

— Na o kaipgi?

— Įeigu taip tai dėkui tamstai už atvirumą! Aš rasiu sau vietos ir be darbo. Mano rankos nepratę dirbti.

— Ir mano nepratę, o aš dirbu.

— Ir dirbk sau sveikas, aš nenoriu. Po metų antų aš busiu sau ar vyskupas, ar vienuolyno opatas. Bernu buti man ir nepritinka.

— Tavo valia!

Nuo šito laiko ant Vygrių ežero salos gyvena jau tiksliai du gyventojai. Senis kaip kada išeidavo į kaimą pasiviešėti, o jaunesnysis visa laiką, kaip pirma, taip ir dabar prisilaikė saloje.

Vieną pavakarį ties namučiu telteliu, esančiu ant Vygrių ežero salos, sustoję trys raiteliai: du seni šarvuoti vyrai ir viena jauna merga.

— Maž pasakoję kad sala visai pamesta, — kalbėjo mergina į vyrus, — o kaip matyt joje gyvena. Niekaį įeigu tai plėšikai.

— Ne! Ne plėšikai čia! — atvertė vienas raitelių, tamsiai mėlynais rubais pasirėdęs.

— O delko tu taip manai, Virša? — klausė merga, nes tai buvo Samadžiukė su savo senais vadais: Virša ir Daukšiu.

— Plėšikai nedarytų teltelio tarp salos ir ežero krantų. O įeigu jau darytų tai nepaliktų nakčiai. Čia, kaip numanu, gyvena žmonės kurie nei plėšikų nesibijo, nei patys neplėšia.

— Įeigu taip tai bandykim nors pernakvoti pas juos. Vėlus laikas toliau keliauti, — atsiliepė vėl Samadžiukė.

Po šitų žodžių buvo jie jau besukę ant teltelio, bet dabar sutramdė Daukšys pratardamas:

— Ar ne geriau būtų užtribijus? Pamatę šarvuotus, salos gyventojai gali nusigąsti. Dar ims ružyti ant mūsų.

Nesiginčydamas Virša, paėmęs raga, užtribijo sykį ir antrą. I tą balsą iš namučių išėjo senis, paskui jį kaip ir slėpdamasis, jaunas vaikinai.

— Sveikas-drutas, Virša! — tarė

Senovėj — kanklininkai keliaudami per Lietuvą, apsakdavo Lietuvių Bočių karžygiškus darbus ir visokius atsitikimus iš tų dienų mažo pasaulio —

DABAR — Jums tą viską apsakė DIRVA — pasiekdama Jusų namus plačioje Amerikoje — istoriškų narsius bočių darbus, ir įvairius šių dienų pasaulio įvykius — ir tik už \$2.00 per ištisą metą!

•AMERIKOS Biblijos Draugystė visame pasaulyje net 9,733,650 gija 1943 metais sumušė daugyblių, arba 32 nuoš, daugiau gumo rekordą — jį išdalino negu metas pirmiau.

THE KAHN CO.

Plumbing — Heating — Sewering
New Installations & Remodelling
2709 East 93rd St. RA. 1770

MONCRIEF FURNASAS

Jūsų Namuose Reikia
DAUG METŲ SILDYMO BE JOKIO VARGO
Kreipkitės į savo MONCRIEF Pardavėją

The Henry Furnace Co. Medina, Ohio

SPEND HAPPY DAYS AT CEDAR POINT
on Lake Erie

OPENS SATURDAY, JUNE 17
TOMMY TUCKER
and his Orchestra

JUNE 17 and 18 in Grand Ballroom
FINEST BEACH IN THE WORLD. ALL
SPORTS AND AMUSEMENTS. DANCING
NIGHTLY. "Wanna" Bands Week-ends.
Early reached by rail or bus and hourly
steamer from Sandusky. S. S. Theodore
Roosevelt daily at 9 a. m. from Cleveland.

CEAR POINT-ON-LAKE ERIE, Sandusky, Ohio

HOTEL BREAKERS • 1,000 ROOMS • MODERATE RATES

senis, pažinęs Viršą. — Ot, netikėtas svečias!

— Sveikas-drutas! — atvertė ir Virša, savo ruožtu pažinęs senį nuo Narų upės. — Ar nepavelsi pernakvoti mums čia ant salos?

— Didžiausiu noru! — kalbėjo senis, sveikindamas ir kitus pakeleivius. — Tiksliai, įeigu norite visai ramios nakvynės tai nuardykite teltelį, o žirgus nuveskite į pievą. Nereiks nei jų sergėti, nei laužų degti nuo žvėrių naktį. Jūs, vyručiai, užsiimkite tuom patys, o mes eisim pasirūpinti vakarienės.

— Mes nelaukėm ak svečių, ypač viešnių.

— Pavelykit ir man prisidėti prie truso, — atsiliepė Samadžiukė, numesdama nuo galvos skepetą, o nuo pečių drobule. Senis dabar metė į merginą akim, temydamas ytin jos pakaklę.

(Bus daugiau)

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus

Lietuvius atsilankyti.

Atdara nedėdieniais.

KAZYS LEIMONAS, Sav.

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"

"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS,

UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue

Ant U. S. Route 20

Kazys Stonis, Savininkas.

WICKLIFFE, OHIO

SUPERIOR-RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kitų miestų

pravažiuojanti Lietuviai

Helen Urbšaitis Helen Dunbar

Savininkės

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monus).

ir Apdraudos Agentura.

P. - P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate

6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

'Senų Namų Doktoras'

Pirmutinis Lietuvis

Popieriuotojas Clevelande

ISPLYŠUSIŲ KAMBARIŲ

TAISYTOJAS

Vincas Debesis

7605 Star Ave. EX. 0417

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zvalskis, Savininkas

Užlaiko visokias naminis ir im-

portuotas gyduoles nuo visokių li-

gu, žaizdų ir kitokių negerovių.

Išpildo dakratų receptus atsakan-

čiai. Kreipkitės į savo vienuau-

čio vaistinė visokiais reikalais.

INTERNATIONAL

PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland

Telefonas ENdicott 8618

PRANEŠKIT

Savo Antrašo Permainą

Kuomet rengiatės persikelti

kitur gyventi, praneškite savo

naują antrašą Dirvos Ad-

ministracijai, ne paštui, nes

paštas nesius jums Dirvos į

naują vietą įeigu neprimokė-

šit. Parasykit mums už

1c atvirutę prieš persikeli-

mą į kitą vietą gyventi.

Dirva Cleveland 3, O.

BURNS PIES and THE STRABLEY BAKING CO.

Quality and Service Always
3007 Clinton Ave. MA. 1084

Massachusetts Mutual Life Ins. Co.

of Springfield, Mass.
The E. W. Snyder Agency
9th floor, Hippodrome Bldg. MA. 5680

Greetings — Best Wishes

The Ideal Builders Supply & Fuel Co.

4720 Brookpark Rd. SH. 1600

Best Wishes

OHIO CARBON COMPANY

12508 Berea Rd. BO. 2700

Greetings

JACK FROST DONUTS

8412 Hough Ave. GA. 4076

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius

IR BALZAMUOTOJAS

Šermentis kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoj, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Užkietėje Viduriai?

Kramtykit šį Gumą

• Kuomet neveiklios žarnos atima energiją, ima galvą skaudėti ir susirgina, nenaudokit smarkių luo-

suotojų. Vietoj to, kramtykit pri-

imnu, mėtose-skonio FEEN-A-MINT,

krantoma gumą, liuosuojanti vidu-

rius švelniai ir tikrai. Kramtant

FEEN-A-MINT, Mokslas sako, jūs

gaunat liuosuojanti vaistą veikmin-

giausiu būdu. Bandykit FEEN-A-

MINT šignakt—jaušitės geriau ry-

toj. Didokas šėimos saikas 10c. Im-

kit tik sulg nurodymų ant pakelio.

10c

ENdicott 3340

BERT'S

GERAS LAIKRODŽIŲ ir

LAIKRODŽIŲ TAISYTOJAS

BERT REICHARD

7415 WADE PARK AVE.

SKAITYKIT IR PALAIKYKIT DIRVĄ

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-

kitės į mane, gausit pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvai-

riuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo mortgeio. Patarnavimas ir išpildy-

mas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Vasaros Sezono

VYRAMS REIKMENYS

SKRYBĖLĖS Vėliausių Pavidalų, Stylių ir Spalvų

Vyrams ir Vaikams 6.00

GRAŽUS LANGUOTI ir vienodų spalvų

SPORT MARŠKINIAI 3.45 ir 4.95

KELNĖS Vyrams, Vaikams 3.95 ir 4.95

didelis pasirinkimas įvairių medžiagų

KAKLARAIŠČIAI Pavasariui \$1 ir 1.50

Pritaikyti prie jūsų rubų. Vėliausių spalvų ir pavyzdžių.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirminiu. DYKAI

Čia galite iškeisti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakaraus

Naujosios Anglijos Sandariečių Atviras Laiškas

Connecticut Sandariečių Protestas ir Priekaištai dėl 'Šmeižimo' Sandariečių. Tautininkų Pastangos Sukurti Tautinėje Srovėje Vienybę — Suardytos Asmens kuris tos Vienybės Vengia ir Nenori. Patriotiški Sandariečiai Puikiai Susitaiko Dirbti Lietuvos Vadavimui ir Jau Nudirbo Didelius Darbus.

Keletas Connecticut sandariečių prisuntė savo parašais pasirašytą atvirą laišką, kurio svarbiausias dalis čia paduodame:

"Mes Connecticut Lietuviai Sandariečiai iš Ansonia, Bridgeport, Hartford, New Britain, New Haven, Seymour, ir Waterbury, susirinkę apskrities suvažiavime New Haven, Ct., Gegužės 21 d., 1944, pareiškiamė šita seka:

"Visas pasaulis, o ypač mūsų sena Tėvynė Lietuva per gyvena sunkiausius laikus. Niekaip nebuvo taip reikalingos mūsų bendros jėgos ir darbas. Mes esame maža tauta ir mus skaldyti yra pražūtinga. Lietuvos priešai skleidžia ant mūsų įvairius gandus, griebiasi provokacijos, kad kaip nors susilpninti mūsų veiklą ir nukreipti ją tarpusavių ginčų kryptimi. Su liudiesiu konstatuojame kad laikraštis Dirva, kurs yra LVS organas, ir jos redaktoriaus, tos Sąjungos sekretoriaus, pradėjo labai neetišką kovą prieš sandariečius...

"Mes Naujosios Anglijos Sandariečiai visur ir visada stojame dirbti ten kur pirmiausia liečia Lietuvos vardą, palikdami nuošaliai srovinius tikslus. Tuo principu vadovaudamies mes buvome New Yorko seime, tuo pat principu mes dirbame ir baigiamė praveisti tamstų pasiūlytus tonų pardavimo ir parašų rinkimo vėjus. "SLA mes dirbame ne nuo šiandien, bet dabar mums tenka užgirsti tokius šmeižtus buk mes prezidentu p. Laukaitį išsivirkome atsitiktinai ir dabar p. Vaidylos suagituoti rengiamės jo neužtvirtinti." Ir tt.

Ta atviro laiško dalis pasako svarbiausią ką N. A. Sandariečiai nori išskirti.

PASIAIŠKINIMAS

Gerbiami Naujosios Anglijos Sandariečiai. Jūs kalbat kad jūs visada ir visur stojat dirbti ten kur liečia Lietuvos vardą ir reikalus. Taip darome ir mes, ir todėl daugelyje atvejų jūs ir mes nudirbome ir vėl nudirbsime Lietuvos vadavimui naudai. Jūs ir mes dalyvavome New Yorko Seime, bet p. Vaidyla, del kurio šis jūsų laiškas rašomas, atsisakė seime dalyvauti ir kartu su mumis dirbti. To neužteko, jis pasirašęs su šimūčių ir Grigaičių prisuntė LVS centrui smerkimo laišką kam mes tą seimą šaukiam. Daug kitų patriotų sandariečių iš kitų kolonijų ir kitų Amerikos kraštų dirba ir mes su jais gražiai sutariame, statydami Lietuvos vadavimui ir tautos reikalus aukščiausio visko. Bet yra ir kairiųjų sandariečių kurie mano kad jiems geriau ir arčiau dirbti su socialistais, ir jie griežtai išstoja į kovą prieš LVS ir prieš tautininkus, o p. Vaidyla jiems mielai gelbsti.

Mes aiškiai išskiriame patriotus sandariečius ir įvertiname jų darbus ir pasišventimą Lietuvai jos nelaimės valandose. Tokie sandariečiai, tokie tautininkai, tokie katalikai padaro daug ir nuosirdaus darbo Lietuvai dabar.

M. Vaidyla jus aplanko kaip svečias, jis jums pasakoja buk jis negalys su tautininkais susitarti, arba pasakoja, kaip kur, kad su tautininkais sandariečiai negali turėti nieko bendro, tautininkai nieko neatsi-

vają, norį paveržti iš Sandaros vadovybę, ir tuli jam patiki. Jūs matot mūsų LVS veiklą ir nuveiktus darbus Lietuvai, bet dažnai matot Sandaroje p. Vaidylą pašėpiant mus, mūsų vadus paniekinant, mūsų darbą pažeminant, buk mes neturime nei vadų, nei veikėjų, nei nieko nedirbame...

Tuo tarpu mes tautininkai įvairiuose tautos darbuose susitinkame su p. Vaidyla visokių konferencijose, seimuose, tarybose, mitinguose, ir nežurint musų didžiausių pastangų nuo 1934 metų susitarti su juo vidurinės srovės sustiprinimui ir padidimui veiklos, nieko nepavyko padaryti. Jeigu kito kio jis prieš mus nesuranda tai jis ima pasakoti kad mes "nieko neatstovaujame, palaidi", o jis turi "stiprią, seną organizaciją Sandarą" ir todėl jis su mumis nemato reikalo kalbėti ar tartis. Ir vėl viskas sujura. Tuo tarpu, jis visada gražiai susitaria su socialistais, kaip SLA reikalais, bendrus kandidatus statydamas ir remdamas, taip ir kitas reikalais.

Jeigu mes norime pasakyti jums ir visuomenei, kaip p. V. dirba prieš mus ir tautinės srovės silpninimui, jūs norit manyti kad mes visus sandariečius neigiam, ar šmeižiam. Visai ne. Ir p. Vaidylos nešmeižiam, tik viešai pasakom jo netaktiškumą. Jis tai šmeižia mus, nes jis už pečių tarp savo ištikimų pasekėjų vadina LVS vadus "svolažiais" ir kitaip.

Bet prašom visų sandariečių nesiimti ant savęs nei mažiausios kaltės už p. Vaidylos darbus, nes jis atsako pats už save, ne jūs už jį.

KUR SU VAIDYLA NESUSITARIAMA

Šiuo žodžius rašančiam teko daugiausia turėti reikalų su p. Vaidyla už vidurinės tautinės srovės sustiprinimą, panaikimui nesupratimui, kurie nereikalingi, nes žinome kad A. L. Tautinė Sandara buvo suorganizuota anais laikais kaip tautinės srovės partija.

Kada 1940 metais bolševikai okupavo Lietuvą, kada buvo įsteigta dabartinė Amerikos Lietuvių Taryba (Lietuvai Gelbėti Taryba vardu Pittsburghe) mes su sandariečiais stojom į tarybą kaip viena srovė, duodami savo tris atstovus: P. L. Pivaropas, M. Vaidyla, K. S. Karpus. Reiškia, sandariečių du, tautininkų vienas. Taryboje buvo nutarta ne bendrą Lietuvai vaduoti fondą steigti, bet kožna srovė duos į tarybą savo trečdalį įnašų. Katalikai sutvėrė savo fondą, reikėjo mums tautinei srovei sutverti savo fondą (socialistai niekad apie savo fondo sutvėrimą negalvojo, nors vėliau ir jie prisidėjo į L. G. Tarybą).

Vaidyla ir Karpus sutaria Pittsburghe, Rugsj. 10, 1940, tverti bendrą tautinės srovės fondą. Iš Vaidylos pusės grąžiausi prizadai, veik priėmė, kad dirbsim išvien. Sandariečiai turi didumą (du iš trijų), gal paimti kontrolę, bi tik gerai eis darbas. Fondo suvažiavimas šaukiamas Philadelphiaje rugs. 2-3, 1940. Bet p. V. sugrįžęs į Chicago, sugalvoja kad tautininkai negali su sandariečiais lygintis, ir p. Vaidyla Lapkričio m. 1940 m. sutvėrė Chicagoj paskirę Sandarą, tautininkai nieko neatsi-

suardė. Philadelphiaje įsteigtas fondas, aišku, buvo nepasiekiamas, bet ir apie p. V. sutvertą Sandaros fondą nuo to nieko negirdėjot.

1941 metais, Birželio 7-8 d., Tabor Farmoj įvyko tvertiamasis suvažiavimas Lietuvai Vaduoti Sąjungos, kur dalyvavo ir p. Vaidyla, atvykęs su Chicagočiais. Bet kaip tik jis pamatė kad LVS pradeda augti ir darosi tautinės srovės bendra organizacija, kurios tikslas yra grynai Lietuvą vaduoti, jam pasirodė pavojinga jeigu LVS sustiprės, ir atsimenatė kaip jis Sandaroje pradėjo LVS užpildinėti, pašėpti, ir LVS darbus neigti?

Jis vėl Pittsburghe 1942 metais ALTS seime pravedė tarybą kad reikia rupintis palaišymu Sandaros fondo, kaip senos organizacijos, o ne su kokiais pašaliniais dėtis.

Tuo tarpu, LVS, plėtė savo veikimą, o p. Vaidyla glaudėsi arčiau ir arčiau prie tarybininkų, bet apie tą jo atskirą Sandaros fondą nieko negirdėti.

Pono Vaidylos atskiro Sandaros fondo idėja reikalinga tam kad sulaukyti sandariečius nuo bendro veikimo su tautininkais. Bet pagalvokit, jeigu viena LVS išaugino fondą per \$10,000, tai koks didelis tautinės srovės fondas būtų buvęs jei p. Vaidyla būtų norėjęs dirbti išvien!

Tačiau nežurint visų pirmesnių klidumų bendrai tautinei srovei veikti, kada pradėta organizuoti Bendras Lietuvos Šelpimo Fondas (Chicagoje, Kovo 25, 1944) ir nežurint kad p. Vaidyla visiškai dalyvauja su tarybininkais, mes tautininkai ramybės delei vėl sutikome sudaryti bendrą direktorių skaičių su sandariečiais. Bendras Lietuvos Šelpimo Fondas nutarta sudaryti iš tautinės srovės atstovų, iš katalikų ir socialistų, po 7, viso 21 atstovas arba direktorius. Ir tame 7 atstovų skaičiuje mes tautininkai turėjom tik 3 savo tikrus žmones, kiti sandariečiai. Reiškia, vėl davėm p. Vaidylai ir sandariečiams didumą narių.

Ko rodos reikėtų? Bet ką p. Vaidyla pradėjo skelbti tarp savo kairiųjų ištikimųjų: nagi kad mes tautininkai tame bendrame fonde nieko neturim, fondas esąs suorganizuotas tik A. L. Tarybos pastangomis!

Betgi kada fondas suorganizuotas, fondo valdyba atsišaukė į A. L. Tarybą duoti to fondo operavimui \$500 ir į tautinę srovę, į LVS, kad skirtume \$200. Supraskit: jie skelbia lyg kad mes iš to fondo visai išmestai, arba visai į jį nepatekom, bet iš LVS prašė \$200 fondo gyvavimo pradžiai. LVS centro valdyba nutarė tą sumą duoti, bet iš p. Vaidylos paprašyta kad ir ALT. Sandara pridėtų pusę arba \$100, kadangi tautininkai su sandariečiais sudarom bendrą direktorių skaičių tame bendrame fonde.

Ponas Vaidyla į LVS prašymą pridėti iš Sandaros \$100 ir tą \$200 tautinės srovės įnašą ir iki šiai dienai nieko LVS centrui neatsako, bet tarp savo ištikimųjų pasisukęs visai LVS vadus niekina ir šmeižia. Sakyt, gerieji Naujos Anglijos Sandariečiai, kaip daugiau jūs butumet galėję parodyti noro su p. Vaidyla bendrai dirbti, kaip jūs butumėte priprašę jo kad jis sutiktų išvien tautinę srovę palaikyti tvirta ir dirbančia tam svarbiausiam tikslui — Lietuvos vadavimui?

Jeigu p. Vaidyla su katalikais ir socialistais kalba buk mes tautininkai ir LVS nieko bendro neturim naujame Bendrame Lietuvos Šelpimo Fonde, tas parodo jų didelį norą mus kaip nors iš to fondo išmesti. O tada pasakykit, ar bus bendras Amerikos Lietuvių darbas, ir kam jiems taip būtina reikalinga tautininkus paniekinti ir atstumti nuo bendro Lietuvos šelpimo Fondo?

Baigiant, prašau jūsų įsitęmyti sekant: Jeigu pavyktų jiems tautininkus nuo to bendro fondo atstumti, jie paskleistų jums gandus buk mes esą tokie ir tokie trukšmadariai ir niekšai, ardytojai, buk mes "atsimėję" nuo bendro darbo ir norį jiems kenkti...

Jūs sakote:

"Mums šiandien nerupi jokia asmeninė ideologija. Mums pirmoje vietoje rupi Lietuvos valstybės ideologija ir priemonės tai siekti, t. y. tamprus visų bendradarbiavimas".

Ir mums, gerbiameji, tai rupi, todėl mes nežurint negrįžti apsiėjimų su mumis iš tarybininkų pusės, kur galim einam ir dirbam su jais. Mes net sutikom savo fondą, pirmiau užregistruotą Washington, pavesti tam bendram fondui, iš kurio tarybininkai dabar jau įieško priemonių mus išmesti.

Mes nesisavinam Lietuvos vadavimo darbo sau, todėl į jį kviečiam ir kolonijų veikėjus ir organizacijas, nereikalaudami iš jų įgaliojimų tik sau. Mes sakom kad Lietuvos išlaisvinimui reikalinga visų Lietuvių pastangų.

Mes pirmutiniai pasiūlėm savo Lietuvos šelpimo Fondą visoms srovėms, kad tik visi išvien daugiau galėtume nudirbti.

Mes išleidome knygą "Timeless Lithuania" ir daliname dykai plačioje Amerikoje žymiems žmonėms, kad jie pagelbėtų užtarti visų mūsų Lietuvai.

tuva. Mes ir Lietuvai nesulome jokios valdžios iš Amerikos, o sutinkame palikti patiems Lietuvos žmonėms išsivirti sau valdžią kokia jiems patiks.

Ar už šituos mūsų darbus turit teisną priežastį mums protestus siųsti? Ar nemanot kad būtų gera ir p. Vaidylos paprašyti kad jis teisingiau apsielstų su tautinės srovės žmonėmis? Mes niekur nenorime atstumti sandariečių nuo darbo, bet jis Sandaroje dažnai pakartoja kad tautininkų ir nėra, ir jų vadai ne vadai, kad jų darbai tušti. Ar jūs sutinkat su tuo?

Kaslink SLA rinkimų tai mes savo argumentą rėmėm ant kito žymaus sandariečio, S. Mockaus, viešo pareiškimo, ir ant to kiek žinome p. Vaidylos elgesius SLA seimuose, kuris visus lokusus varo tik su Grigaičių ir gelbsti jam visus rinkimus praveisti. Bet mes pasakėme, norėtume kad tas nebūtų teisybė, norime kad taip daugiau nepasikartotų.

Mes su sandariečiais nekojame, tik apgaliaujame kad del vieno žmogaus politikos nesiseka tautinė srovė sustiprinti tokia kokia ji ištiko galėtų būti.

K. S. Karpus. (Kitame numeryje tilps labai įdomus vieno Bostono Sandariečių aprašymas apie tai ko M. Vaidyla tikrai Naujojo Anglijoj važinėjo.—Red.)

AUKOKIT Lietuvos vadavimo reikalams per LVS. Visi stokime už laisvą Lietuvą.

WATERBURY, CT.

LIETUVAITE ŽURNALISTE

P-lė Edna Lazdauskaitė, Antano Lazdausko duktė, 33 Fox St., užbaigė žurnalisto mokslus New York Universitete su aukštu atsižymėjimu, gavo D. R. Mellett Memorial dovaną už geriausią parašytą editorialą. P-lė Edna Lazdauskaitė laimėjo aukščiausį laipsnį iš kelių šimtų studentų. Iš to didelis džiaugsmas jos tėvams ir garbė Lietuvai.

LIETUVIAI PARDUODA KARO BONUS

Birželio 11 d. Lietuvių Komitetas Amerikos Apsigynimui, mėnesiniame susirinkime pranešė kad yra pilnai pasiruošęs parduoti karo bonus Penktos Paskolos vajuje, Birželio 15 d., Victory House, nuo 9 v. ryto iki 9 vakare. Artistas A. Vasiliauskas, iš New Yorko, paruošė tai progai dainų programą; visą dieną parodai buvo ištatytas Armijos "Jeep", vakare atsibuvo dar įvairių bių programos.

ORGANIZUOJA ULRF SKYRIŲ

Isteigus Bendrą Lietuvos Šelpo Fondą, kuris yra nepolitinis visų Lietuvių bendrai remiamas, susidarė ir nesrovinė vietos Lietuvių komisija rūpintis darbais pagal to bendro fondo taisykles. Komisiją sudaro A. Devenienė, M. Krugelienė, A. Colney, A. Girdauskienė, A. Lazauskienė, G. Žemaitaitis ir Dr. P. Vileišis. Si

komisija ruošiasi prie rubų rinkimo Lietuvos karo nukentėjusiems pirmiausia, paskui imsis kitų darbų. Dabar yra geriausias laikas tinkamai suorganizuoti ir pasiruošti rubų rinkimui, ir kada ateis tam laikas, tas darbas bus atliktas daug pasekmingiau ir geriau.

DALYVAVO VESTUVĖSE

P-lė Lygia E. Nainis, populiari jaunuolė, gyvenus ilgus metus Waterbury, dabar taraujanti Yeoman 3rd Class U. S. Navy Personnel, Washington, D. C., dalyvavo savo jaunų dienų draugės p-lės Mildred Dickinson, vestuvėse. Panelė Dickinson iškėjo už Staff Sgt. Albert Chasnis, Army Air Force. Po vestuvių, p-lė Nainis atkankė savo seserį Alverą Nainis ir savo tėvelius pp. George Barstis, Ansonia, Conn.

Dr. M. J. Colney.

Parsiduoda Country Home

Geras Country home, 3 bloka nuo skvėro, prie Rock Creek, Ohio, 1 akrai žemės, 7 kambarių namas, 10000 kv. pėdų, vanduo įvestas, 50 mylių nuo Clevelando. Kaina \$3,000. Rasykit laišku (24)

MIKE TRAKIMAS
E. Water St. Rock Creek, Ohio

GERI VAIKAMS RUBAI

RUBAI BERNIUKAMS ir MERGAITMS Mieros 1-12 Metų Mes Specializuojame Kudikių Aprengalais

Welcome Shoppe

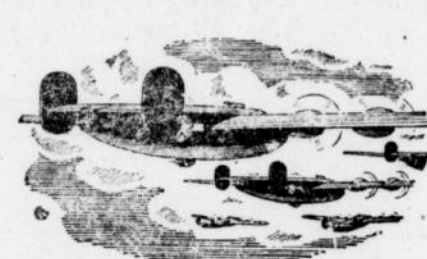
13757 Euclid Avenue Liberty 2471
Arti Eddy Road E. Cleveland

Pažvelgus į Vidų Aliejaus Kompanijos Karo Metu

Ohio žmonės pranešimas... nuo The Standard Oil Company (Ohio)

1 Dėdės Samo uniformose yra virš tūkstantis mūsų reguliarių darbininkų. Sohioans gryžė iš tarnybos ras savo darbus, arba geresnius, kurie laukia jų sugrįžtančių. Musų vienas didžiausių rūpesčių yra kad jie sugrįžtų prie gyvenimo progų už kurias jie kariauja išsaugojimui.

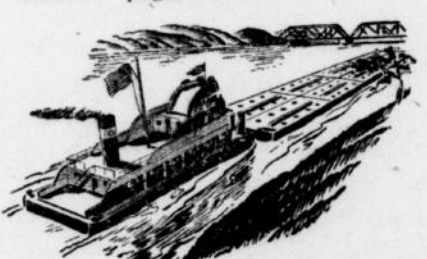
2 Aliejus yra gyvybės kraujas karo pastangų Amerikoje—aviacijos kuro labiausia reikia. Sohio's produkcija aviacijai gasolino padidėjo veik 500% 1942 metais virš meto pirmian ir 1943 metais pasitrigubino. Atsiekimui to, Sohio sunaudojo savo turtus įrengimus ir ištatė naujus—visai neprašant valdžios finansinės pagalbos.

3 Daugiau negu pusė krovinių karo reikmenų gabenamų į frontą yra aliejaus produktai. Yra šimtai milijonų galonų kuro aliejaus karliavams, aliejai inžinų tepimui ant žemės, ore ir jurose, aliejai vaisiams ir kiti produktai. Vienas pavizdis yra asfaltas oro ženklams ir militariams keliams. Sohio—tik 18-ta išleis didumą aliejaus kompanija U. S.—pereitą metą užėmė trečią vietą asfalto gamyminė.

4 Neapdirbtas Aliejaus produkcija buvo palyginamai nauja pastaaga del Sohio 1943 metais. Plapišta jo canyaba atradus ole naujų dalykų kurie iš jo daromi, taip padidinta musų neapdirbtos aliejaus ėmimas tuo laiku kada jis pasirodė reikalingas karui. Daug aliejaus dar neatrasta šioje šalyje, ir Sohio ruošiasi kakti 90 iki 100 naujų šaltinių 1944 metais naujiems reikalams.

5 Aliejus varomas į visas sritis Sohio's gausiu naudojimu paipų linijai ir laivui, taip sutaupant geležio užgrusta transportacija kitai karo medžiagai. Šiandien ant Mississippi ir Ohio Upių Sohio operuoja vieną iš didžiausių vidaus vandens laivynų gabenančių aliejų į visas sritis. Sohio turi ir operuoja apie 3,000 mylių paipų linijų.

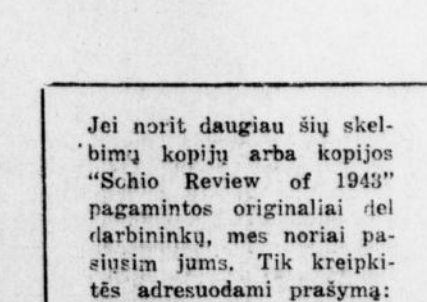
6 Aprūpinimas Karų Namie taip pat yra viena iš Sohio karo meto atsakomybių. Šis darbas atliekama nežurint didžiausio trukumo darbininkų. Mes išlavinom naują patarnavimo stočių personalą, tarp jų daug moterų, ir išstobilinom specialią karų prižiūrėjimą kuris reikalingas ekstra priežiūrai jūsų karo kad išlaikytų iki ateis taika.

7 Skelbimai tarnauja karui. Paveizdan, ketvirta dalis musų komercinio SOHIO REPORTER radio laiko nuo karo pradžios pasvysta valdžios programoms apie tautyną, bondus pirkimą, kraujo davimą, etc. Mes ypat patenkinti laišku iš War Advertising Council, pareiškiančiu: "...irdingai dėkojam už daugybę būdų kuriais jūsų kompanija pasėvė skelbimais paremti karo informacijos vėjus. Jūs daug prisidėjot prie karo pastangų".

8 Geri Darbo Santikiai yra vienas iš svarbiausių dalykų bent kompanijoje. Sohio aprūpina apsauga ir geromis darbo sąlygomis savo darbininkus, teikia ligoje pašalpą, reguliarias atostogas su užmokesčiu, apmąda ir atlyginimą senatvėje. Paveizdan, žmogus pradėjęs dirbti prie Sohio nuo 25 metų amžiaus už vidutiniai \$200 i mėnesi ner visą savo dirbimo laiką, senatvėje sulaukęs 65 metų gauna apie \$140 mėnesi iki gyvos galvos. Beveik 400 Sohioans dabar jau naudojami šiuo senatvės atlyginimu.

Jei norit daugiau šių skelbimų kopijų arba kopijos "Sohio Review of 1943" pagamintos originaliai del darbininkų, mes noriai pasiūsim jums. Tik kreipkitės adresuodami prašymą:

President
The Standard Oil Company
(Sohio)
Midland Building
Cleveland 15, Ohio

GASOLINAS DUODA JIEGĄ ATAKUI... NEAIKVOKIT NEI LAŠO!

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENDICOTT 4486—Atdara vakarais

FRANK J. LAUSCHE NESIDUODA PARTIJAI BOSAUTI

Frank J. Lausche, Demokrata kandidatas į Ohio gubernatoriaus, nedalyvavo nei Cuyahoga apskritys Demokrataų organizacijos valdybos rinkimuose, nei nenuvažiavo į Ohio valstijos Demokrataų partijos metinį suvažiavimą. Tuomi Lausche parodo kad jis nori būti laisvas nuo politiško „bosu“, kurie paprastai nori kontroliuoti kandidatus ir išrinktus valdininkus savo partijos interesams. Tuo budu Lausche pasilieka kaipo nuo partijos „bosu“ nepriklausantis, savarankiškas žmogus, ir jis išrinktas gubernatoriui valstijos rinkimuose ir tvarkys savarankiškai, be politikierių klikos pagalbos.

Išlaikydami savo bešališkumą, Lausche gaus daug nepartinių piliečių balsų, kurie paprastai nemori partijų kontroliuojamų kandidatų, o remia tik žmogų už jo nuopelnus ir tinkamumą.

Ir Ohio Lietuviai turės progą balsuoti Lapkričio 7 d. už tokį kandidatą kuris nėra pažabotas partijos pavardžiais, o pats turi savo programą bendriems valstijos gyventojų interesams.

Lietuvos Kareivių Motinos Veš Parašus pas Prezidentą

LVS seime Chicagoje nutarta kad Peticijas Prez. Rooseveltui į Washingtoną, prašant Lietuvai užtarimo, nuvež Lietuvos kareivių motinos, kurios turi 4 ar 5 sunus išleidusius į kariuomenę.

Clevelando Lietuvės kareivių motinos kurios galės važiuoti pas Prez. Rooseveltą, prašomos užsiregistruoti LVS Centre, Dirvos redakcijoje, pas p. Karpių.

Kun. J. Angelaičio 10 Metų Sukaktis

Noriu čia pažymėti apie Gegužės 7 d. įvykusį Kun. Juozo Angelaičio, P. Sv. N. P. parapijos klebono, 10 metų kunigavimo sukakties paminėjimą ir penkių metų jo klebonavimą šioje parapijoje.

Programas buvo daryta neilgas, dėl pasitaikiusio šilto oro, žymesni svečiai buvo: Kun. Sadauskas, vienas Euclid Village miesto tarybos narys, ponis S. Smetonienė, Della Jakubas ir celebranto motina, sesutės ir broliai, kurie daug prisidėjo prie 10 metų kad Juozas pasiektų jo pasirinktą kunigystės laimę.

Programą atidarė komisijos pirmininkas F. Baranauskas ir pakvietė Kun. Dr. K. Širvaitį programos vedėju.

Bažnytinis choras, vedamas muzikos mokytojos Reginos Brazaitienės gražiai sudainavo iškilmę pritaikytas dainas. Komisija susidėjo iš sekančių: M. S. 36 kp., iš kur kilo lanketo samanymas ir visa pradžia: Julė Salasevičienė, P. Kundrotienė, P. Štaupienė, A. Baranauskienė, S. Mudrauskienė, M. L. dr-jos: K. Magilienė, V. Katkauskienė, ir S. Amšiejienė; iš bažnytinio choro, R. Brazaitienė, nuo parapijos F. Baranauskas.

Is šio tanketo gryo pelno padaryta \$231.61.

Reporteris.

GRYZO PATENKINTI

Clevelandiečiai LVS seimo delegatai gryo iš Chicago patenkinti, atliko seima, dalyvavo Laisvės Varpo iškilmėse, ir pasimatė su savo draugais. Visi delegatai dėkoja Olliams ir Vanagačiams už jų vaišinimą ir priėmimą savo namuose vakare po seimo.

Is Clevelando dalyvavo seime šie: Dr. S. T. Tamošaitis, K. S. Karpius, P. J. Žiuris su žmona, I. Samas su žmona, J. Salasevičius su žmona, J. Verbelas su žmona; Tamas Curlanis.

INVAZIJOS KARO BONŲ VAJUS PRASIDĖJO

Nežiurint kiek mes melstume už karo baigimą, prie to reikia ir darbo, — skelbia Penktos Karo Paskolos vadovybė. Darbas reikšia tai pirmą Karo Bonų, jeigu norime matyti pergalę atsietą ir karą baigtą.

Nieko nebus smagesnio ir džiaugsmingesnio kaip žinia jog šis karas pasibaigė. Jūsų sunai grys atgal pas jus, jūsų giminių, brolių, seserų vaikų spės pareiti gyvi atgal.

Tie kurie vadovauja šį karą sako mums pakartotinai jogi Pergalė ateis palengva, dideliais kaštais, širdgėlomis. Mes turim būti pasiruošę priimti blogas žinias kartu su geromis — ir turime stengtis pagreitinti karo pataigą, savo pastangomis, perkant Karo Bonus, priverčiant paskutinį priešą padėti ginklą.

Clevelando sričiai kvota paskirta išpirkti Karo Bonų už \$245,000,000.

Bonų vajus prasidėjęs Birželio 12 dieną, baigsis Liepos 8 dieną. Tačiau dabar yra tas laikas kada privalome pirkti karo bonus, nelaukiant vajuas pabaigos. Niekas nelaukia — kariautojai nepadaeda ginklų palaukti; priešas nenuleidžia rankų laukdamas iki mūsų armijos visos išlips Europoj juos užtakuoti, ir mūsų armijos negali sulaukyti savo invazijos darbo nei sekundai, nes pirmutiniai išlipusieji butu išnaikinti iki vienam ir kitiems jau butu užkirsta kelias išlipti.

Clevelando Lietuviai prašomi pirkti E bonds visomis išgalėmis, ir patartina pirkti per Lietuviu banką, kur yra nuskirta Lietuviu pirkimui punktas.

Ohio Valstijoje Reikia 38,000 Darbininkų

Ohio karo industrijos reikalauja bendrai paėmus dar 38,000 darbininkų, kaip skelbia Karo Darbo komisija.

Is tų 38,000 darbų, 12,500 yra butini karo darbai, kurie turi pirmenybes ir užtvirtinti armijos ir laivyno vadovybių. Taip pat atsišaukiama darbininkų į ukas. Tiems darbam vasaros metu nori gauti merginų-motery tarp 16 ir 35 metų amžiaus. Kurios norėtų stoti į speciales ukų darbo stovyklas, prašomos kreiptis tuoj, 816 Public Square Bldg., telefonas Main 2659.

Ukių darbo stovyklos moterims-merginoms atsidarys Birželio 12. Stovyklos gerai užlaikomos ir tik ukų darbininkams. Pirmiausia prasideda daržovių nurinkimo darbai, ir taip kiti darbai per vasarą. Mokestis nuo valandų.

Gedulos Pamaldos

Šv. Antano dienoje, atsiubvo gedulingos pamaldos P. Sv. N. P. bažnyčioje, už a. a. Antaną Litviną ir visus žuvusius Lietuvos kareivius. Dalyvavo daug žmonių, ir prie to Antano Litvino giminės. Gedulos pamaldas laikė Kun. J. Angelaičis ir Kun. Dr. K. Širvaitis. Ši gedulinga atmintis surengta rūpesniu Onos ir Juozo Ramanauskų, kurie širdingai dėkoja atliem viršminėtiem kunigams už pamaldų atlaikymą, vargoninkei Reginei Brazaitienei už vargonavimą, taipgi ačiū Dauparamas, p. Zekonienei ir kitiems už dalyvavimą ir prisidėjimą prie padarymo šių pamaldų taip reikšmingomis.

Juozas ir Ona Ramanauskai.

LANKĖSI KARYS

Sgt. John R. Buinis, paeinas is Forest City, Pa., dabar prisilaikantis Raritan Arsenele, Metuchen, N. J., buvo aplankyti savo žmoną Youngstowne, is ten abu su žmona, buvusia Pat Patton, atvyko į Clevelandą atlankyti savo dėdę, Vincę Brazauską, su kuriuo buvo nesimatas per 21 metus. Po pasisvečiavimo gryo atgal tarnybom.

BRICKER TIKISI BUTI PREZIDENTU

Ohio Gubernatorius Bricker su savo žmona dalyvavo gubernatorių suvažiavime Hershey, Pa., imasi sau užkandį kareiviu stovykloje, kuria jie aplankė suvažiavimo proga.

Dabartinio Ohio gubernatorių John W. Bricker darbuojasi po visą Ameriką gavimui Republikonų partijos nominacijos į prezidentus, nežiurint kad New Yorko gubernatorių Dewey jau dabar stovi Republikonų akse kaipo pirmasis kandidatas.

Praeityje jau yra buvę tokių atsitikimų kad populiaris kausi kandidatai partijos konferencijose negaudavo nominuoti, ir Bricker gali užkirsti kelią Dewey nominacijai Republikonų partijos konvencijoje Chicagoje. Bricker sako turi jau surinkęs apie 300 konvencijos delegatų balsų, kurie palaikys jo kandidatūrą. Jeigu konvencijoj patrauks dar daugiau balsų, arba susikombinuos su kitais kurie remia kitus kandidatus, ir Dewey galėtų būti pastumtas į šalį. „Jeigu aš negausiu nominuoti tai nei tu negausi“, dažnai buna tokių užsispyrimų.

THE SUPREME LIBERATION Committee was organized in Vilnius last October 14, by all Lithuanian political and fighting underground groups (except the communists of whom there are few among Lithuanians—not over 400 all told). These groups drew up a special appeal to world opinion, which is given in English in the latest issue of the Current News on the Lithuanian Situation (May, 1944), published by the Lithuanian Legation at Washington (a copy of this publication may be had free upon application). The ap-

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

ON THE SAME DAY that news told us of D-Day, an Associated Press dispatch quoted a Swedish radio broadcast recorded by the New York office of the Federal Communications Commission which paraphrased a communique issued by the Supreme Liberation Committee in the capital of Lithuania, Vilnius. The communique reported a major revolt by the Lithuanian troops against German occupation forces which led to the arrest and deportation of the Lithuanian commander to Germany. The commander was identified as Gen. Povilas Plechavičius, who formed a four-teen-battalion Lithuanian defense army with Nazi permission in February.

IN ORGANIZING this force, Gen. Plechavičius stipulated that the troops were not to be used by the Germans anywhere. The Nazis broke their promises, as usual, and attempted to incorporate the Lithuanian battalions in German Waffen (S. S.) battalions. “In the night of May 15”, the Swedish radio said, “S. S. units tried to disarm a Lithuanian battalion numbering 1,800 men and officers and 1,200 cadets in an officers’ training school at Mariampole. Fighting continued until the Lithuanians had used up all their ammunition. Both sides suffered severe losses. Seven Lithuanian battalions stationed at Vilnius were disarmed, while battalions in northern Lithuania left their barracks and took to the forests.”

THE SUPREME LIBERATION Committee was organized in Vilnius last October 14, by all Lithuanian political and fighting underground groups (except the communists of whom there are few among Lithuanians—not over 400 all told). These groups drew up a special appeal to world opinion, which is given in English in the latest issue of the Current News on the Lithuanian Situation (May, 1944), published by the Lithuanian Legation at Washington (a copy of this publication may be had free upon application). The ap-

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be counter to repeated utterances by President Roosevelt and would be plumb against all American history

peal is very touching and says: “Since June 15, 1940, the life, liberty, and the property of the Lithuanians have been completely and at the mercy of foreign rulers.” The Lithuanians, it is said, are now fighting “for their very existence”.

THE SMALL NATIONS of Europe were reassured by Secretary of State Cordell Hull at a recent press conference. He said their rights and position will be safeguarded in the framing of the over-all world security organization which he and President Roosevelt are building, and which England and Russia have been invited to assist in perfecting. So far as the United States Government is concerned, Mr. Hull said, for anything else to happen would be